

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

№ 16 (3266)

СЕРЕДА 28 січня 2004 року

ФОТОФАКТ

Фото Олексія ІВАНОВА (Укрінформ).

У творчій майстерні заслуженого архітектора України Миколи Кислого відкрилася виставка «Православне мистецтво-2004», на якій широко представлено роботи відомих українських і закордонних майстрів художньої вишивки, іконопису, сучасного живопису.

На знімку: роботи іконописно-реставраційної майстерні Києво-Печерської лаври.

ВІЗИТ

Дивитися і робити висновки

Погоджені спільні зусилля, а не конкуренція на просторах Європейського союзу — таким бачать Київ і Софія загальний формат відносин двох слов'янських держав.

Про це не раз заявляли на переговорах під час візиту української парламентської делегації на чолі з Головою Верховної Ради України Володимиром Литвином до Болгарії. У бесідах із Прем'єр-міністром Болгарії, главою болгарського парламенту і Президентом Республіки Болгарія підкреслювалося, що об'єднати зусилля наших народів покликані історична пам'ять, патріотизм, виклики сьогодення, а головне — євро-атлантичні устремління болгар і українців у майбутнє.

Звісно, основними під час візиту були зустрічі українських депутатів зі своїми болгарськими колегами, з керівництвом країни. Однак зовнішня політика робиться не тільки в офіційних кабінетах. Парламенти та уряди можуть підписувати документи про дружбу і співробітництво, але добрі наміри залишаться тільки на папері, якщо їх реально не підтримають представники різних верств суспільства дружньої країни, а також українська діаспора — свої серед чужих, а часом, на жаль, чужі серед своїх.

У Софії українська делегація знайшла час, щоб приділити увагу представникам болгарської науки. Треба сказати, що саме такі зустрічі багато в чому формують той самий позитивний імідж держави, про який стільки говорять і пишуть.

(Закінчення на 2-й стор.).

Коротко про важливе

Учора

■ Колегія Спілки кінематографістів увійшла в Будинок кіно, щоб знайти вихід з кризи.

■ Кожний може пронести Олімпійський вогонь вулицями Києва — умови відбору в НОК України.

Сьогодні

■ Повалій проти того, щоб макарони називалися «Тая» — «битва» співачки з Таїсією Бухтіяровою.

■ Чи платитимемо податків менше — «рецепти» від заступника голови ДПА Сергія Лєкаря.

Завтра

■ День пам'яті Героїв Крут.

■ Спецпогашення художнього блоку поштових марок «Гетьманські клейноди та особисті речі Богдана Хмельницького».

БЛІЦОПИТУВАННЯ — МИКОЛАЇВ

Що вас сьогодні хвилює найбільше?

Поліна Іванівна, 72 роки:

— Випав сніг. Дороги ніхто не чистить. Так щороку. Невже влада щоразу сподівається, що зима не прийде?

Биваліна Валентина, 37 років, підприємець:

— Якщо епідемія грипу доберється до нас, навіть не уявляю, куди подіти дітей. Ми з чоловіком на роботі допізна.

Деркач Олег Михайлович, 41 рік, еколог:

— Останнім часом активно йде передача земель природно-заповідного фонду в приватні руки без дотримання норм законодавства, тихцем.

Олена ІВАШКО.

Я ВАМ ПИШУ...

Прогуляв — плати

Хіба законодавство для всіх різне? Сесійні засідання парламенту — адже це також робота, табельна вісімка кожного. І якщо депутати пропускають робочі дні чи парламент загалом не працює — у таких випадках з прогульників потрібно знімати зарплату.

Бо коли простий робітник пропускає день, йому його не оплачують.

М. ШЕВЧЕНКО.

Луганськ.

НАС ЧАСТІШЕ НОСЯТЬ НА РУКАХ!

чи Постфактум однієї автомобільної катастрофи

Із Наталією ми познайомилися на фіналі конкурсу «Міс Україна на візку». Вона, коронована в 2000 році Міс, цього разу давала прес-конференцію разом з іншими організаторами заходу.

Історія цієї дівчини видалася мені водночас і трагічною, і повчальною, і життєствердною. Безтурботне дитинство, юність, студентство, потім автомобільна катастрофа, нерухомість, інвалідність і... Хоч як це парадоксально, але саме після цього «і» для Наталії Осауленко почалося справжнє життя.

(Закінчення на 6-й стор.).

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

У НОМЕР

80 копійок прем'єру на пенсію

Із Джанкоя на адресу Віктора Януковича надходитимуть 80-копійчані і кількагривневі перекази — надбавки до пенсій членів міського товариства інвалідів «Промінь надії». До них приєдналися найстаріші та найменш забезпечені джанкойці. Так вони вирішили виявити своє розчарування пенсійною реформою, девізом якої стала обіцянка підняти пенсії у середньому на 25 відсотків, **повідомляє наш власний кореспондент Віктор ХОМЕНКО.**

В Одесі почали обрізати

ВАТ «Одесагаз» розпочало пломбувати або відрізати труби газопроводу в квартирах тих абонентів, чий борг перевищив тисячу гривень.

Уже залишилися без блакитного палива перші десятки квартир на Молдованці та в центрі міста. Керівники ВАТ сподіваються, що це стане пересторогою для інших боржників Одеси, які недоплатили майже 25 мільйонів гривень. А тому ВАТ не може закуповувати потрібну для регіону кількість газу. Досі, нерідко траплялося, газову трубу перекривали у підприємств-боржників, а тепер ось дійшла черга й до населення. Умови диктує ринок. А що багато хто просто неспроможний розрахуватися за газ через злигодні, те його, отой ринок, не обходить, **передає наш власний кореспондент Георгій ВОРОТНЮК.**

Робочих місць нема й не буде?

На кожне вакантне робоче місце у Дніпропетровській області нині сім претендентів. І безробітних, на жаль, не меншає. Особлива скрута на селі. Дві третини непрацевлаштованих тут — жінки, а кожний четвертий вимушений безробітний — віком до 28 років. Торік додатково вдалося створити менш як дві тисячі робочих місць. Тим часом до послуг тільки обласного центру зайнятості звернулися понад 215 тисяч осіб. Фахівці служб працевлаштування вважають, що ситуація на ринку праці в регіоні не зміниться і цьогоріч. Тож пропонують енергійніше заохочувати малий, середній та приватний бізнес, **повідомляє наш власний кореспондент Микола НЕЧИПОРЕНКО.**

Купальські, троїцькі, жниварські

Сумське видавництво «Козацький вал» випустило пісенний збірник одного з найспівучіших слобожанських регіонів — Лебединщини. До речі, цей край подарував людству двох світових зірок оперної сцени Бориса Гмирю та Івана Стешенка.

Твори пісенної криниці подано у збірнику за розділами: веснянки, купальські, колядки і щедрівки, пісні про кохання, весільні. Не менш захоплюють колискові, жартівливі, родинно-побутові, сороміцькі приспівки. Цю збірку автор Борис Ткаченко присвятив своїй дружині Лідії, з якою вони розпочинали титанічну роботу над книгою сорок років тому, **повідомляє наш власний кореспондент Владислав ЖМУРКОВ.**

КРИМІНАЛ

Убивця зник. Розшук триває

У Києві розшукують особливо небезпечного злочинця, який напередодні вбив одного і тяжко поранив іншого працівника міліції.

За інформацією ЦГЗ ГУМВС України в столиці, 26 січня близько тринадцятої години до чергової частини Оболонського райуправління надійшла інформація про те, що до однієї з квартир житлового будинку № 10 по вулиці Озерній намагається проникнути невідомий.

(Закінчення на 2-й стор.).

«Спотикач» із гаража

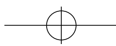
Працівники головного відділу податкової міліції ДПІ у Чернігові виявили в гаражі одного з автокооперативів підпільний цех з виробництва алкогольних напоїв. На місці знайдено підробки під увесь асортимент Чернігівського горілчаного заводу. Виявлено також 340 літрів спирту, два промислові спиртоміри, 162 півлітрові пляшки фальсифікованої горілки з етикетками різних найменувань, пробки, етикетки, порожні пляшки та знаряддя для змішування і розливання спирту.

Проти охоронця торгового підприємства Н., який організував виготовлення фальсифікату, порушено кримінальну справу за частиною 2 ст. 204 Кримінального кодексу України. В нього вилучено товарно-матеріальних цінностей на суму 8000 гривень, **повідомляє наш власний кореспондент Сергій ПАВЛЕНКО.**

(Закінчення на 2-й стор.).

СЬОГОДНІ ЧИТАЙТЕ:

На Південній залізниці створять нинішнього року 284 вакансії для молодих спеціалістів

ПОЛІТИКА

Дивитися і робити висновки

(Початок на 1-й стор.).

Як повідомив журналістам прес-секретар Голови ВР Ігор Сторожук, під час бесіди в Академії наук Болгарії Володимир Литвин не тільки відзначив загальні аспекти співробітництва в науковій сфері, а й обговорив можливість проведення спільної українсько-болгарської наукової гуманітарної конференції. На ній, на думку глави українського парламенту, академіки двох країн зможуть з наукової точки зору обговорити стратегію розвитку двох країн, дати практикам свої рекомендації.

У стінах Академії наук Болгарії сторони також обмінялися інформацією про поточну діяльність академій. При цьому відзначалася роль Верховної Ради України в збереженні наукового потенціалу і розвитку української науки, зміцненні соціального захисту науковців. Обговорювалися можливість кооперації в наукоємних галузях, у сфері фундаментальних наук, створення спільних проектів. «Наші зусилля по розвитку науки — життєво важливі для створення здорового майбутнього», — підкреслив Володимир Литвин. У цьому контексті відзначалася важливість підтримки молодих, талановитих учених. Українська делегація також ознайомила болгарських академіків з досвідом діяльності технопарків в Україні, законодавчого забезпечення їх діяльності, підтримки парламентом реалізації інноваційної політики.

Одразу після зустрічі в Академії наук відбулася інша дуже значна подія, що привернула увагу багатьох жителів Софії, — виставка архівних матеріалів і фотодокументів «Голодомор в Україні 1932-33 роки», організована посольством України в Болгарії і нашою діаспорою в цій країні, а також українцями США і Канади. «Представлене тут, — це тільки невелика часточка, що, проте, показує жахливі масштаби штучного знищення українського народу, яке ми пережили», — зазначив Володимир Литвин на відкритті виставки. Принаймні вісім мільйонів осіб стали жертвами цієї трагедії.

Глава ВР розповів присутнім, що напередодні слухань по голодомору в парламенті до його рук потрапив щоденник жінки, котра щодня описувала ті страшні події, зникнення дітей, а потім жах від усвідомлення того, що їхнє зникнення пов'язане з канібалізмом... «Я хочу сказати сучасним молодим людям: 'Іди і дивись'. Гадаю, ця експозиція представлена не для того, щоб викликати співчуття українцям. Це могутнє і промовисте попередження про небезпеку, яку приховують у собі тоталітарні режими, що жертвують своїм народом задля світових ідей», — сказав Володимир Литвин. Дивитися і робити висновки, щоб не допустити подібного ніколи, — ось мета виставки, яку з розумінням і інтересом сприйняли болгари та українці, котрі проживають тут.

Ще до зустрічі з діаспорою, відповідаючи на запитання «ГУ», чи обговорювалися її проблеми з керівництвом Болгарії, Володимир Литвин зазначив, що така розмова була і сторони дійшли висновку про необхідність їх вирішення на якісно новому рівні. «Це був особливий акцент, бо ставлення до діаспори означає рівень взаємних відносин, а він у нас надзвичайно високий», — підкреслив глава ВР.

Хотілося б сказати кілька слів про українську діаспору в Болгарії, представники якої зізналися в інтерв'ю «ГУ», що пов'язують з візитом глави українського парламенту певні надії розв'язати низку наболілих проблем. Місцеві українці вважають, що свою історію в Болгарії вони ведуть від родини Драгоманових. Потім, на початку XX століття, сюди почали прибувати українці, які тікали від більшовицького терору. Саме вони заклали фундамент організованого життя діаспори і пропагували ідеї суверенної України. Наступна хвиля української еміграції випала на середину 70-х. Її представники, а вірніше представниці — ті, хто вийшли заміж за болгарина і приїхали жити на батьківщину чоловіка. У цілому українська діаспора в Болгарії становить майже три тисячі осіб.

«Ми хотіли б з вашою допомогою розв'язати деякі проблеми, на які ми натрапляємо щодня» —йдеться у зверненні українсько-болгарської фундації «Мати Україна» до Голови ВР Володимира Литвина. Зокрема, українці Болгарії просять допомогти відкрити на державній основі в рамках національної програми «Закордонне українство» український культурно-інформаційний центр. У Болгарії такі центри мають Росія, Чехія, Польща, Франція, Німеччина, США. Річ у тім, що діаспора в таких країнах, як Болгарія, де немає фінансової допомоги уряду національним меншинам, не має змоги розвивати свої національні традиції. У зв'язку з цим виникає друге прохання: під час обговорення бюджету України на наступні роки стежити за тим, щоб національна програма «Закордонне українство» знайшла там своє відображення. Третє — це заклик до Верховної Ради прийняти закон про пенсійне забезпечення осіб, які працювали в Україні і нині проживають за кордоном.

У зверненні міститься перелік ще низки проблем, на які на зустрічі з діаспорою Володимир Литвин обіцяв звернути свою увагу. На ній глава українського парламенту дав оцінку політичним подіям, що відбуваються нині у Верховній Раді у зв'язку з обговоренням політичної реформи. Він, зокрема, зазначив, що більшості й опозиції потрібно відкинути меркантильні міркування, шукати компромісу у вирішенні тих питань політреформи, навколо яких точаться гарячі суперечки.

Яна СТАДІЛЬНА.

Софія.

АРХІВАРІУС

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

28 січня 1992 року Верховна Рада України після тривалого обговорення майже одностайно ухвалила постанову про Державний прапор України. Ним було затверджено національний синьо-жовтий стяг. Україна офіційно запроваджувала національну символіку. А це має неабияке значення у становленні молодої держави.

На знімку: січень 1992-го. У залі Верховної Ради під час обговорення питання про Державний прапор.

Сплатять 13–ту

Уперше за роки незалежності виконано бюджет Міноборони

Про це йшлося на зустрічі Президента України Леоніда Кучми з Міністром оборони Євгеном Марчуком, повідомили «ГУ» у прес-службі глави держави.

За словами міністра, це дало змогу «закрити» всі соціальні питання, у листопаді та грудні виплатити надбавки військовослужбовцям, істотно збільшити виплати всім військовослужбовцям, які звільняються, погасити борги Міноборони, а в січні розпочати виплачувати так звану тринадцяту зарплату за минулий рік.

Співрозмовники обговорили реформування Збройних Сил України. Є. Марчук зазначив, що правова база для цього практично готова, і бюджет-2004, хоча й не стовідсотково відповідає потребам, може забезпечити реалізацію завдання з реформування. Нині, за словами міністра, триває підготовча робота зі скорочення інфраструктури та чисельності ЗС.

Крім того, цього року в бюджеті вперше передбачено фінансування через Міноборони будівництва літака Ан-70 та модернізації танка Т-64.

Леонід Кучма наголосив на потребі підтримки на високому рівні підготовки та забезпечення всім належним підрозділів Збройних Сил України, які перебувають у складі миротворчих сил в Іраку, Ліберії, Сьєрра-Леоне та Косові.

АКТУАЛЬНО

Подискутуємо

Парламентська асамблея Ради Європи вирішила таки обговорити в порядку термінових дебатів питання «Політична криза в Україні».

Саме політична, а не конституційна: первісну назву запропонувала поміняти сама доповідач Моніторингового комітету ПАРЄ Анне Северинсен.

Рішенню Асамблеї передувала бурхлива дискусія, зініційована двома членами української делегації. Спочатку Анатолій Раханський (фракція ППУ — «Трудова Україна») заявив, що Асамблея взагалі не може голосувати про внесення або ж невнесення питання до порядку денного: мовляв, на стадії ухвалення відповідного рішення Моніторинговим комітетом відбулися порушення процедури. Депутат докладно аргументував свою позицію. Після цього так само докладно аргументувало свою позицію керівництво комітету, і ПАРЄ проголосувала проти пропозиції Анатолія Раханського. Коли перейшли до суті, проти внесення питання до порядку денного висловився уже лідер українських комуністів Петро Симоненко. Він заявив: «Процедура внесення змін до Конституції була розпочата 1999 року, і запропоноване формулювання питання не відповідає ситуації в Україні. Адже діє Конституція, її ніхто не скасовував. У нас немає надзвичайного стану. Всі поправки до Конституції вносилися згідно з регламентом. У нас є парламентська криза, спричинена діями правих екстремістів. Мегафонами й належностями футбольних фанатів вони практично не дали можливості обговорити питання. Шановні колеги, врахуйте: цього року в Україні вибори Президента. І праві екстремісти за підтримки олігархів не хочуть скорочення повноважень Президента, а хочуть посилення олігархів. Тому участь в обговоренні й голосуванні — це підтримка правих екстремістських сил в Україні через блокування ухвалення демократичних парламентських змін в Конституції! Прошу не вносити це питання до порядку денного». «Я не думаю, що хтось, хто чув цю промову, може сказати: в Україні немає кризи, — заявив на це угорець Матіяш Єрші. — Вона є, і я закликаю моїх українських друзів не уникати дискусії. Бо це вказує на те, що дехто просто не має аргументів на свою користь. Найкраще буде все обговорити і подумати над тим, чим ми можемо допомогти Україні в подоланні кризи, існування якої ми тільки що дуже чітко побачили».

Глава української делегації Борис Олійник (якого, до речі, знову було обрано віце-президентом ПАРЄ) після цих міні-дебатів зауважив «ГУ»: «Справді, підстави для розгляду питання на ПАРЄ ми даємо. Але я не думаю, що ці підстави вимагали термінових дебатів на цій сесії. Адже ще навіть не розпочалася офіційно кампанія виборів Президента. Думаю, Асамблеї слід було б зберегти свій запал надалі. Але, зрештою, все нормально, нічого страшного не сталося. Подискутуємо».

Коментуючи на прохання «ГУ» рішення ПАРЄ, Генеральний секретар Ради Європи Вальтер Швіммер зазначив: «У Раді Європи цікавляться розвитком подій в Україні. Ми готові надати поради й рекомендації: як конституційна реформа може бути здійснена у відповідності до стандартів РЄ. На мою думку, Україна має розглядати це саме як шанс отримати корисні поради та експертні оцінки, а не як критику».

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

 Страсбург.

Пам'яті колеги

Не стало нашого колеги, парламентського оглядача **Івана ДМИТРЕНКА.** Ще у п'ятницю ми разом обговорювали плани роботи, а наступного дня зупинилося серце нашого ветерана.

Попри свій вік, йому йшов 74-й рік, він залишався підтягнутим, бадьорим, плодовитим автором. Нам не вистачатиме Івана Дмитровича. Як і його рідні. Ми схиляємо голови і висловлюємо своє співчуття рідним Івана Дмитренка.

Земля йому пухом і вічна пам'ять!

Колектив редакції «Голосу України».

Згідно з планом потрібен план

Учора в Києві відбувся перший раунд переговорів між Україною та ЄС стосовно підготовки спільного Плану дій.

Європейський союз хоче розробити і прийняти згаданий документ до червня. Про це напередодні переговорів повідомив глава представництва Європейської комісії в Україні Норбер Жустен. «Цей план дій буде всеосяжним, охопить усі сфери співробітництва — політику, торгівлю, економіку, культуру, правосуддя, внутрішні справи й контакти між людьми. У ньому можуть міститися дуже амбіційні зобов'язання», — повідомив дипломат.

Україна має намір розробити план на два роки з кінцевою метою — укласти між нашою державою та ЄС угоду про асоціацію. А ЄС має намір розробити план на чотири—п'ять років і виступає проти надання Україні асоційованого членства. Україна також хоче зафіксувати у Плані дій можливість укладання з ЄС угоди про зону вільної торгівлі, **повідомляє «Uatoday».**

КРИМІНАЛ

Убивця зник. Розшук триває

(Початок на 1-й стор.).

Через три хвилини на місце події прибув наряд Державної служби охорони при Оболонському РУ. Прапорщик Г. Нагорнюк та сержант В. Скобль піднялися на дев'ятий поверх до вказаної у повідомленні квартири. Під час затримання зловмисник відкрив вогонь по міліціонерах. Сержант міліції В'ячеслав Скобль, 1978 р. н. отримав смертельне поранення в голову, прапорщик Григорій Нагорнюк, 1969 р. н., отримав тяжке поранення в обличчя, його госпіталізовано. Зараз він у тяжкому стані, але медики впевнені, що загрози його життю немає.

Зі слів свідків встановлені прикмети злочинця: чоловік на вигляд до 30 років, спортивної статури, зріст 180—185 см, був одягнений у шкіряну куртку завдовжки до середини стегна («танкер») та в'язану шапку чорного кольору. Київське управління МВС просить громадян, які володіють будь-якою інформацією про цей злочин, повідомити її за телефонами: 212-62-31, 228-36-83, 418-30-22 або 02. Анонімність та винагорода гарантуються.

Фото Олександра СИНИЦІ (УНІАН).

На знімку: Співробітники столичного «Беркута» під час перевірки однієї з квартир, що її проводять у рамках розшуку.

«Спотикач» із гаража

(Початок на 1-й стор.).

Випадок цей, на жаль, аж ніяк не поодинокий. Підробкою алкогольних напоїв «бавляться» не лише чернігівські спритники. Минулого року тільки підрозділами МВС України виявлено 954 корисливі злочини у сфері виробництва та обігу спирту й алкогольних напоїв. За цей час припинено діяльність 328 підпільних цехів, встановлено майже вісім сотень фактів реалізації фальсифікату. У правопорушників вилучено 26,5 тисячі декалітрів сировини і підробок та товарно-матеріальних цінностей на суму понад 25 млн. гривень. Кількість «заарештованої» продукції становить 8 відсотків від загального об'єму спожитого торік алкоголю.

Запровадження нових акцизних марок, схоже, не дуже вплинуло на обсяги виробництва «кримінальних винокурів». За інформацією першого заступника Міністра внутрішніх справ Михайла Маніна, під час проведення операції «Акцизна марка» на одній із кримських фірм вилучено 44 тисячі марок нового зразка, підроблених у Туреччині. Рівень поліграфії такий, що звичайному покупцеві відрізнити їх від оригіналу майже неможливо.

Отже, реально захистити себе від неякісної, а іноді й небезпечної продукції ви можете тільки купуючи алкогольні напої у спеціалізованих магазинах. Найнебезпечнішим місцем придбання залишаються ринки й непристосовані торговельні точки.

Наприклад, під час перевірки на столичному ринку «Деміївський» було виявлено численні факти реалізації фальсифікованої горілки «Пшенична», «Посольська», «Мисливські забави», «Російська» з марками акцизного збору нового зразка. Подальшими заходами встановлено й постачальника фальсифікату — одну з комерційних структур. На складах цієї фірми виявлено більш як 16 тисяч пляшок лікеро-горілчаної продукції виробництва одного з київських ТОВ.

Встановлено й інші місця зберігання та оптової реалізації горілчаної продукції цього самого ТОВ, звідки вилучено ще майже 50 тисяч пляшок аналогічної продукції.

Олег ДЕНИСОВ.

Кожен третій виробник або продавець алкоголю порушує закон. Про це заявив голова Харківської обласної податкової адміністрації Олександр Бандурка. Під час операції «Акцизна марка», що триває другий місяць, закрито дев'ять підпільних цехів. Ще п'ять — виявила київська міліція, котра з кінця минулого тижня перевіряє діяльність харківських підприємців. За словами столичних правоохоронців, порушують закон і два найбільші харківські супермаркети — «Рост» і «Таргет». Перший, кажуть у міліції, торгує фальсифікованою горілкою, другий — продає алкоголь за заниженою ціною, **повідомляє наш власний кореспондент Микола КОСИЙ.**

СПОРТ

Звідусіль

■ **Футбол.** Лідер чемпіонату України, донецький «Шахтар», вирушив на другий тренувальний збір — до Іспанії. Наша команда отаборилась у містечку Чіклана де ла Фронтера, в готелі «Баросса парк хотел».

Наставник «Шахтаря» Бернд Шустер залучив до роботи таких футболістів: воротарів — Стіпе Плетикосу, Дмитра Шуткова, Олексія Ботвиньєва; оборонців — Михайла Старостяка, Сергія Попова, Дайніса Глевецкаса, Предрага Пажина, Развана Раца, Даніеля Флоро, Флавіуса Стойкана, Ассана Ндіайє; півоборонців — Анатолія Тимощука, Звонимира Вукича, Маріуша Левандовського, Геннадія Зубова, Сергія Закарлюку, Олексія Бахарєва, Олексія Гая, Євгена Бредуна, Даріо Срну, Адріана Пуканича, Тимофія Калачева; нападників — Брандау, Олексія Бєліка, Мілана Йовановича.

Джуліус Агахова в Тунісі у складі збірної Нігерії бере участь у турнірі Кубка Африки. Андрій Воробей, котрий зазнав невеликого ушкодження спини на попередньому зборі, лікуватиметься в Донецьку.

■ **Теніс.** У Мельбурні триває відкритий чемпіонат Австралії серед юніорів. Два українці успішно зіграли в першому раунді. Сергій Стаховський переміг Майкла Леонга — 6:3, 6:2. У другому раунді наш тенісист зустрінеться з американцем Бренданом Евансом, посіяним під третім номером.

Сергій Бубка-молодший вибив з боротьби дев'яту ракетку турніру — нідерландця Ремко Де Рійке — 6:3, 7:5. Тепер на нього чекає зустріч з італійським тенісистом Фабіо Фоньїні.

«Різдво в Карпатах»

ТВОРЧІ ЗВІТИ ОБЛАСТЕЙ

Нарешті після майже двомісячної перерви знову відновилися творчі звіти майстрів мистецтв і художніх колективів областей. Нагадаю, останніми складали іспит столичному глядачеві полтавчани 28 листопада минулого року. Звіт Криму мав відбутися у грудні. Мав, але керівництво автономії попросило Мінкультури перенести його на нинішній рік. І ось, коли вже у Національному палаці «Україна» завершилися новорічні, а в краї ні Різдвяні свята, до столиці прибули митці Івано-Франківської області.

Їх дорога до Києва була складна. З різних причин дату звіту кілька разів переносили. Із 23 (у палаці закривали Рік Росії в Україні) на 22, а потім на 25 січня. Тож іванофранківцям довелося не раз складати валізи. А тому як у них, так і в організаторів звіту були всі підстави для хвилювань — за такого смикання може щось не скластися під час концерту. А головне — чи прийде глядач.

... Ще за півгодини до початку концерту-звіту підходжу до палацу «Україна» й очам не вірю: майдан перед ним заповнений людьми. Біля каси натовп. Не встигаю відповідати на запитання: чи немає зайвого квитка. У касі табличка «Всі квитки продано». Відлягає від душі й моя тривога — глядач буде! А у залі — вже здивування: попід стінами, від самої сцени стояли люди різного віку, а найбільше, мабуть, молодь. Такого ще не помічав на жодному зі звітів. Майнула думка: «Та повтікають, мабуть, вони після першого відділення». Ні, стояли. Підходжу до декотрих, запитую, і, з'ясовується, то були не лише іванофранківці-кияни, яким не пощастило завчасно купити квитки...

Що ж тримало глядачів у залі? Чим причарували їх звітнярі? Живими, багатогранними й захоплюючими картинами святкування у їхньому краєві Різдва Христового. Ці картини-номери змінюються одна за одною і складається повне уявлення, що перебуваєш на красивому духовно-величному дійстві «Різдво в Карпатах» — саме так режисерсько-постановча група назвала програму звіту.

Друге відділення різдвяного концерту було дещо «розбавлене» іншими мистецькими номерами. Розпочалося воно мініатюрою «Карпатські нариси», яку виконав симфонічний оркестр творчого об'єднання «Елегія» Івано-Франківської обласної ради. А диригувала художній керівник оркестру Любов Серганюк.

Кілька молодих і зовсім юних солістів своїми гарними голосами і вже помітною виконавською майстерністю викликали захоплення у глядачів. Серед цього зорепаду Ганна Стрижак і Нестор Лучко, Світлана Суховій, Любов Качала, Леся Псюк, Мар'ян Чередарчук і вже знайома багатьом глядачам з попереднього звіту області Оля Ошитко. З дорослих солістів особливе захоплення викликали у глядачів Параска Божовська і Богдан Кучер. Приємно, що він наш колега, заслужений журналіст України, так гарно і професійно виконав на власні слова й музику пісню «Щасливого Різдва», котра стала гармонійним початком винятково цікавого та дивовижного твору «Нова радість стала», що пролунав у фіналі концерту.

Учасники звіту ще раз переконливо підтвердили слова Міністра культури і мистецтв України Юрія Богуцького, що це край дивовижної культури, де найліпше плекають українську народну душу...

Про невичерпність цього джерела свідчить запевнення начальника обласного управління культури і художнього керівника режисерсько-постановчої групи творчого звіту Романа Іваницького: ми привезли до столиці, звичайно, кращих, але більшість нових виконавців і колективів.

Отже, хай не міліє ваша, іванофранківці, багатюща й невичерпна криниця глибоких народних традицій і звичаїв. А що їхній концерт-звіт вдався, що йому не завадили оті перенесення дати, свідчить не лише переповнена зала, а й палкі оплески і схвальні відгуки багатьох глядачів.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Київ.

Фото Євгена КОЛЕСНИКА.

ЦІНИ ТА ЦІННОСТІ

Як ми захищали наші суспільні доходи

Оприлюднення попередніх результатів зростання ВВП (валового внутрішнього продукту) за підсумками 2003-го (8,5 відсотка проти рівня 2002 року) спонукало Кабінет Міністрів переглянути своє ставлення до багатьох суспільних цінностей, передусім — до потенційних можливостей вітчизняної економіки. Про що, зокрема, свідчать кадрові зміни, які сталися на міністерському рівні в економічному блоці вищого органу виконавчої влади. То що, зрештою, сталося торік з нашими суспільними доходами? Про це розмова оглядача Сергія ВЛАДА з радником Нацбанку з питань макроекономіки Валерієм ЛИТВИЦЬКИМ.

— Валерію Олексійовичу, після уточнення місячної звітності реальний розмір ВВП може перевищити і 9 відсотків, а прогнозували...

— ВВП зріс на 1,5 відсотка більше за мої минулорічні лютневі прогнози і на 0,5 відсотка — за липневі. Прогноз Міністерства економіки та з питань євроінтеграції, закладений у держбюджет на 2003 рік, відхилився від фактичного результату в 2,1 разу. Розбіжності за фактом з осінніми прогнозами істотно менші, проте, самі розумієте, не менш дошкульні. Такі разючі розбіжності дають підстави для дуже важливого макроекономічного висновку, про який я вже не раз зазначав. А саме: одержане торік прискорення ВВП свідчить про те, що діловий цикл в Україні не закінчиться спадом чи стагнацією. Це вповні стосується також макроперспектив нинішнього року. Інакше кажучи, замість подвійного «дна спаду» ми матимемо діловий цикл принаймні з подвійним піком. Ви маєте рацію щодо ймовірного перевищення остаточного показника ВВП після уточнення місячної звітності, гадаю, можемо одержати 9,4 відсотка приросту ВВП. І це означатиме, що країна дещо випередить швидкість зростання ВВП, досягнуте поки що у найбільш удалому 2001 році, або як мінімум його повторить.

— Але наш номінальний ВВП не рівня ВВП західноєвропейських країн з населенням, кількість якого можна порівняти з нашою...

— Згоден. Але це ще один аргумент на користь збереження головної економічної цінності держави — темпів економічного зростання з одночасним поліпшенням його якості. Якщо мій прогноз щодо уточненого розміру ВВП справдиться, то за 2000—2004 роки матимемо 7,25 відсотка його середньорічного приросту. За таку динаміку варто побороти́ся, бо, за нашими підрахунками, вона дала б можливість 2009 року подвоїти ВВП рівня 1999-го, а у 2015-му —відновити рівень ВВП 1990 року. Адже ми — країна не бідна, просто десятиріччя економічного спаду не давало нам змоги самореалізуватися. Сьогодні сприятливі передумови для цього вже є. Подивіться, промисловість укотре вже продемострувала небияку потугу. Якщо вона додаватиме у середньорічному вимірі 10—12 відсотків, ВВП зразка 1994-го та промислове виробництво 1990-го ми відновимо вже через рік. Але треба визнати, що переможний минулий рік не став прикладом виправданого консерватизму, а, швидше за все, виявився дошкульним уроком. Якщо, звичайно, прогнози не занижували умисно, з наміром одержати додаткові доходи для вільного управління, яке дістало назву ручного. Може бути, бо Нацбанк про істотно занижені макропоказники ВВП та валютного курсу ставив до відома профільний комітет Верховної Ради ще у листопаді 2002 року.

— Одне слово, недогледіли. До чого це призвело?

— У поєднанні з труднощами переходу до єдиного казначейського рахунку отримання додаткових доходів виявилося чинником тиску на ціну кредитів на міжбанківському ринку. Фінансова система не впоралася на бажаному рівні із позаплановим притоком доходів, і залишки коштів уряду в Нацбанку на сьогодні у 2,5 разу перевищують відповідний показник 2002-го. А це, зрозуміло, створило інфляційний «навіс» на перший квартал поточного року.

— Про інфляцію, будь ласка, докладніше...

— Приріст номінального ВВП за підсумками року (близько 17 відсотків) надійно перевищував зростання споживчих цін (8,2 відсотка) і оптових (11,1 відсотка) упродовж усіх дванадцяти місяців. Це дало можливість навіть за десятикратного зростання інфляції проти 2002 року досягти збільшення кінцевих суспільних доходів, тобто ВВП, на 8,5 відсотка, зокрема й реальної зарплати — на 16 відсотків. Якщо порівняти траєкторії руху ВВП та інфляції з 2000—2001 роками, то легко помітити їх схожість з 2001 роком. Але тоді позитивна динаміка скорочувалася (з 10,8 відсотка у серпні до 9,1 у грудні), а торік —зростала з липневим боковим трендом (з 7,7 у січні до 8,5 у грудні). Інакше кажучи, на відміну від 2001 року, ми заклали не гальмівну, а прискорювальну інерцію зростання, яка діятиме в першому кварталі року нинішнього.

— Що сприяло утриманню темпів зростання ВВП упродовж минулого року?

— Внутрішній інвестиційний попит та експорт. Це відбивають і показники, зокрема — зростання на 32,5 відсотка інвестицій в основний капітал та на 23 відсотки — експорту товарів і послуг. Цікаво, що 2002 року маршовим двигуном, який вивів ВВП на високу орбіту зростання, був внутрішній споживчий попит —реальні доходи населення збільшилися тоді на 20, а експорт — лише на 10 відсотків. Я хочу підкреслити, що 2003 року місце споживчого попиту як авангардного чинника економічного зростання посів інвестиційний попит. І це зумовлено значним приростом доходів експортерів, переважно виробничим їх споживанням. Інвестиційна хвиля створює достатню базу для утримання здебільшого торішньої динаміки зростання і є базою для нового імпульсу нарощування споживчого попиту у середньостроковій перспективі. До того ж цей компонент сукупного внутрішнього попиту цього року посилиться після зниження податку на доходи громадян, підвищення заробітних плат і пенсій.

З боку пропозиції зростання ВВП торік зумовлювала передусім потужна, без перебільшення — бумова, динаміка промисловості, будівництва, транспорту і торгівлі. Це дало можливість не тільки компенсувати «недобір» ВВП в аграрному секторі, а й двократно перевищити прогнозний показник уряду, закладений у бюджет. За умов збереження середньорічного показника розвитку сільського господарства 2000—2002 років український ВВП може зрости за підсумками цього року на 9,5—10,5 відсотка.

— Монетарна підтримка економічного зростання торік була дуже помітна...

— Це навіть скромно сказано. Але монетарна експансія не таїла в собі непередбачуваних ризиків. Вона цілком відповідала високодинамічному попиту на гроші громадян і підприємств реального сектору. Зростання ВВП перевищувало інфляцію, що свідчило про виправданість розширеної грошової пропозиції. Кредити зросли рекордно швидко — на 63,5 відсотка. Грошова маса, яка не збільшувалася у таких великих масштабах з 1995 року і була близькою до рівня 2000-го (46,5 відсотка проти 45), сприяла підтримці темпу монетизації (29,5 відсотка) і зменшенню швидкості грошового обігу (23,4 відсотка) на рівні попереднього року. Нацбанк підтримував економічне зростання обома руками: однією —збільшуючи грошову пропозицію, другою — оберігаючи її від інфляційної ерозії. Зважте лишень: за десятикратного зростання темпу росту споживчих цін процентна ставка комерційних банків не тільки не зросла, а й знизилася на 1,7 відсотка. Реалізовуючи свій обов'язок, «продавати гроші і утримувати їх від знецінення», у другій половині року Нацбанк посилив монетарний аскетизм і зміцнив зовнішню вартість грошей у розумних межах. Знаєте, від добра добра не шукають...

— Це ви про політику Нацбанку цього року?

— Авжеж. Минулорічна грошова політика Нацбанку здебільшого може бути збережена і цього року. Це стосується відсоткової політики, орієнтованої на збереження облікової ставки на семивідсотковому рівні або її зниження на 1—2 відсотки, якщо вдасться вийти на ціновий тренд 4,5—5,5 відсотка, тобто нижче за прогнозний. Це стосується також зусиль щодо законодавчого захисту кредиторів з метою зниження тієї частини процентних ставок комерційних банків, яка є платою за ризики та неповернення кредитів. Усе вищезазначене — принципове. Власне, ми не маємо непринципових планів на середньострокову перспективу. Бо, про що ми не завели б розмову, про підтримку експорту чи інвестиційного імпорту, йтиметься про аспекти економічної безпеки держави і матеріальний добробут нації. ▼

ПЕРСПЕКТИВИ

Будується новий зерновий термінал

За вісім місяців компанія «Авліта» освоїла 28 мільйонів доларів іноземних інвестицій. За цей час, за підрахунками фахівців, у будівельний об'єкт — термінал, розрахований на 100 тисяч тонн зерна — вкладено 18 тисяч кубометрів монолітного залізобетону. Для відпрацювання технологічних процесів тут уже прийняли першу партію зерна у дві з половиною тисячі тонн. До кінця січня зерновий термінал має бути введено в експлуатацію.

Сьогодні «Авліта» є одним із найбільших платників податків Севастополя. Якщо 1999 року обсяг перевалок вантажів «Авліти» становив 263 тисячі тонн, то до кінця нинішнього він зросте до 2 мільйонів тонн за рік.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.

Севастополь.

ЗНАЙ НАШИХ!

На авіаторів очікують перегони

Після закінчення відомих перегонів «Париж—Дакар» до Запоріжжя з Африки повернувся літак Ан-74ТК—200, пілотований екіпажем з авіакомпанії «Мотор Січ».

Нехай вас не дивує причетність авіатехніки до популярного авторалі. Боротьба на найскладнішій трасі довжиною більш як 11 тисяч кілометрів — лише видима частина шоу. Величезний обсяг робіт з технічного забезпечення перегонів лягає на плечі саме авіаторів. З України запросили взяти участь у обслуговуванні ралі екіпаж з авіакомпанії «Мотор Січ». На борту її лайнера Ан-74ТК—200 розмістився штаб перегонів. Тобто після кожного етапу на наш екіпаж очікували зліт і посадка попри складні кліматичні умови чи не обладнані навігаційними системами ґрунтові аеродроми. З огляду на це літаки Антонова і в майбутньому році обслуговуватимуть ралі «Париж—Дакар». У всякому разі, як запевнили керівники авіакомпанії «Мотор Січ», їхня техніка вже здобула репутацію безвідмовної, і контракт на наступні перегони — лише формальність.

Олександр АБЛІЦОВ.

Запоріжжя.

Багатогранний Петро Рибін

Малює він давно, проте не з дитинства. Та не тільки малює, а й фотографує, пише, видає у своїх Татарбунарах приватну газету «Лиман». Відома людина. Не у всьому світі, можливо, а ось у рідній Україні — вже напевне.

Знайомтеся: Петро Рибін — 1954 року народження, колишній військовий офіцер-артилерист. Закінчивши Тбіліський державний університет, різко змінює військову професію на мирну. Стає художником. Його малюнками та шаржами в 1983 році захоплювався геніальний Сергій Параджанов.

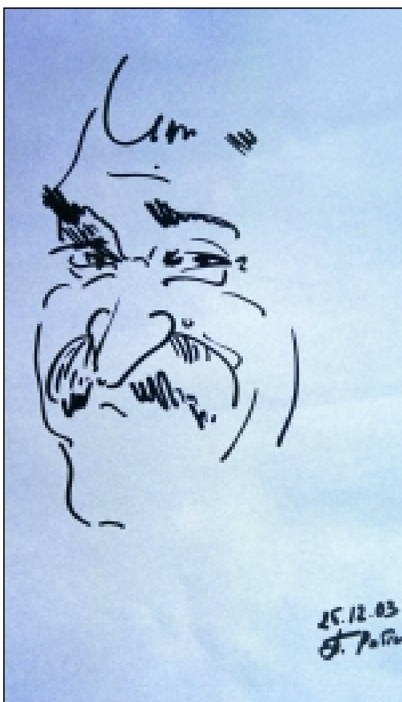
Перша персональна виставка робіт Петра Рибіна в Києві відбулася 1991 року в Національній бібліотеці Академії наук України ім. В. Вернадського. Вона тоді вразила глядача. Друга, що нині діє в Музеї гетьманства на Подолі, теж захоплює і вражає...

На знімках: роботи Петра Рибіна.

P. S. Митець творить дуже швидко. Мій портрет, приміром, намалював за лічені хвилини.

Олекса ВАЩЕНКО, журналіст.

Фото автора.

ПОЛІТИКА

КРИЗА ЖАНРУ

АНАЛІЗ. ПРОГНОЗ

Дискусії і політиків, і аналітиків сьогодні точаться довкола кількох векторів розвитку ситуації в Україні. Передусім, звичайно, — політичної реформи. Друга проблема, яка викликає значний інтерес, — майбутні президентські вибори, навколо яких нині закручується туга спіраль інтриги. Дедалі частіше у полі зору опиняється і Кабінет Міністрів, у якого в березні закінчується парламентський імунітет. А ще —ситуація у таборі опонентів нинішньої влади. Тим паче що нині їхня конфігурація з чотирикутника перетворилася на трикутник, а останнім часом є всі підстави припускати, що й він може розпастися на окремі атоми.

У кожного — свій інтерес

За всіма ознаками, опозиція нині переживає не найкращі часи. Залишилися у згадках ті дні, коли комуністи узгоджували позиції не тільки із соціалістами чи Блоком Юлії Тимошенко, а й з блоком Віктора Ющенка «Наша Україна». Схоже, життя розвело їх надовго, попри спроби Юлії Тимошенко добитися висунення єдиного кандидата на посаду глави держави від об'єднаної опозиції. І проблема полягає не тільки у різному баченні розвитку України чи шляхів реалізації політичної реформи. Від перших засідань новообраного парламенту стало зрозуміло, що у кожного з чотирьох кутів опозиційного прямокутника свої інтереси.

Скажімо, блок «Наша Україна», який добився найвищого результату в загальнодержавному окрузі за рахунок високого рейтингу свого лідера, схоже, усі ставки зробив на майбутнє президентство Віктора Ющенка і цьому підпорядкував свою тактику. Його представники повсякчас вели переговори і з лідерами блоку «За Єдину Україну!», і з лідерами БЮТ, комуністів та соціалістів, які одразу визначили себе опозицією до Президента і виконавчої гілки влади. І досить часто — з силових позицій без урахування інтересів іншої сторони: мовляв, ми здобули перемогу на парламентських виборах, а тому й диктуватимемо свої умови. Така тактика призвела до першої поразки. Більшість була сформована без ющенківців, які продовжували «загравати» і з владою, і з опозицією. Щоправда, уже восени 2002 року блок «Наша Україна» під час акції «Україна без Кучми» майже цілком перейшов у табір опозиції, хоча поперхав більшість його представників не поспішала до табору супротивників влади. Остаточний вододіл між представниками опозиції пройшов після оголошення початку політичної реформи. Комуністи зробили свій вибір і почали співпрацювати з парламентською більшістю, а опозиційний трикутник продовжив змагання з владою.

Хоча, скажімо, соціалісти не заперечують проти перерозподілу повноважень між гілками влади. І через те ймовірне розходження з нинішніми соратниками. За словами Олександра Мороза, він переконував і Віктора Ющенка, і представників Юлії Тимошенко взяти участь у голосуванні законопроектів щодо внесення змін до Конституції. Однак, за його відсутності, перемогла інша точка зору, і опозиціонери вдалися до силових методів. І хоча вони поки що не признаються, але — треба визнати — цей раунд боїв довкола політреформи вони програли.

А у соціалістів виникла ще одна проблема: напередодні новорічних свят було прийнято звернення до рядових комуністів від імені членів парламентської фракції Соцпартії. Звернення викликало негативну реакцію керівництва КПУ. Отож соціалісти змушені були прийняти постанову політвиконкому, в якій засудили дії, пов'язані з підготовкою звернення. У свою чергу, бурхливу реакцію членів Блоку Юлії Тимошенко викликала зустріч і розмова лідера блоку «Наша Україна» Віктора Ющенка з главою держави. Схоже, небезпідставно бютівці запідозрили свого соратника у прагненні не відстати від потягу політичної реформи, щоб мати можливість впливати на її проходження в парламенті.

Власне, політична реформа яскраво віддзеркалила проблеми опозиції, зокрема відсутність стратегічного мислення, аналітичних розробок щодо адекватної поведінки у сесійній залі, невміння зіграти на випередження, очолити політичні процеси. Головна помилка (зокрема штабістів «Нашої України», що мета — перемога на президентських виборах) почала домінувати у всіх сценаріях поведінки, яка призвела до значної втрати потенціалу блоку. Сьогодні єдиним козирем «НУ» залишається високий рейтинг Віктора Ющенка.

Затяжна пауза

Наприкінці січня можна констатувати, що і провладні політичні сили зачаїлися з огляду на рішення Конституційного Суду. Ми не беремося судити, чи прагне Леонід Кучма ще раз балотуватися у Президенти України, однак є політики, які в цьому переконані. Показовим у цьому плані є інтерв'ю колишнього Голови Верховної Ради Івана Плюща, який сказав: «Моє знання цієї людини дає можливість стверджувати: Леонід Данилович завжди думав про третій термін».

Хоч як би там було, але частина політиків з проурядового табору поспішила відхреститися від своїх задумів. Першим це зробив голова Національного банку, лідер партії «Трудова Україна» Сергій Тігіпко, який поспішив сказати про те, що він не визначився — йти на вибори чи ні. Невдовзі після цього з'явилося звернення Конгресу російських громад Криму до Леоніда Кучми з проханням дати згоду вчергове балотуватися на посаду глави держави.

Сьогодні складається ситуація, яка змушує багатьох замислитися над своїм майбутнім. Передусім йдеться про так звану донецьку групу, яка була готова до штурму найвищої вершини в державі. Особливо після затвердження на посаді Прем'єр-міністра України Віктора Януковича. Проте низка відставок високих урядовців, посилення жорсткої критики і з боку опозиції, і тих, хто ще донедавна здавався якщо не союзником, то й не опонентом, свідчать про складний період у житті уряду. Особливо з огляду на кілька стратегічних помилок, допущених під час розробки державного бюджету на поточний рік.

Власне, пауза, яку продовжує тримати Леонід Кучма, заплутала вкрай ситуацію, і сьогодні ніхто не ризикне робити довгострокові прогнози. Тим паче що глава держави сказав: він визначиться лише після голосування у Верховній Раді змін до Конституції. Однак загадкою лишається й інше: чи зможуть знайти компроміс парламентська більшість та опозиція?

Володимир КОРОЛЮК.

Мал. Вадима СИМИНОГИ.

САМОВРЯДУВАННЯ

«Вимагаю вплинути на сусіда...»

«Шановний Олександре Григоровичу! Усе своє трудове життя ми з чоловіком працювали у Білорусії. Тепер живемо в Херсоні, будуємо хату, але грошей не вистачає. Просимо Вас, як Президента держави, надати допомогу у 10 тисяч доларів, аби ми могли завершити будівництво».

Такого листа написала херсонка Надія Н. Олександру Лукашенку. Листа білоруський Президент переслав українському, той направив його в область, з облдержадміністрації звернення переправили в міськраду, а там — «розписали до виконання» у район.

— Лист прийшов туди, «де кінчається асфальт», —показує пухкеньку теку керуюча справами Суворовської райради Ольга Хромова. — Коли виїхали за вказаною адресою, побачили обнесене височенним парканом обійстя — з триповерховою «хатинкою». Хвіртку відчинив юнак вочевидь не бідарського вигляду. Ледве стримуючи собак, провів до заявниці. «Ой леле, — сплеснула руками жінка, — стількох людей потурбувала! Діти ж насіли на мене: пиши та й пиши, може, й дасть Лукашенко грошей. Вибачте!»

Звичайно, цей випадок — з розряду неординарних, майже курйозних. Але основна кількість звернень громадян до райради — і письмових, і на особистих прийомах — стосується переважно одного: люди просять надати матеріальну допомогу. На другому місці йдуть питання опіки та піклування: усиновлення, зміна прізвищ дітей, обмін і продаж приватного житла, де прописані неповнолітні. Далі — питання індивідуального будівництва. Переважно скаржаться пенсіонери. За приклад ставлять минулі часи і вимагають, «щоб усе було як раніше».

Досить часто райраді доводиться виступати миротворцем між сусідами. Найпоширеніші скарги: «заліз на мій город», «посадив дерево, щоб затіняло мій двір», «збудував сарай, заступивши межу», «смердять сусідські свині, притягніть до відповідальності!».

— Найбільшою проблемою у роботі зі зверненнями, — каже Ольга Хромова, — є співпраця з правоохоронними органами. Не хоче міліція брати участь у примиренні агресивних сусідів, знесенні незаконних будівель. Хоча кожного разу письмово звертаємося до райвідділу, щоб забезпечив громадський порядок. Та далеко не завжди нашу заяву беруть до уваги. До речі, щодо знесень незаконних будівель. Якщо немає заяв від сусідів, «самовільного» гаража чи сараю ніхто не чіпатиме. Коли ж надходять скарги, доводиться зносити. Тут теж проблема. Руйнування свого «кревного» майна господар має оплатити з власної кишені. А чи він дурний те робити? Треба братися ЖЕКові. А у цієї установи — теж грошей катма.

Проте спостерігається тенденція до зменшення числа заяв і скарг громадян. Голова Суворовської районної ради Іван Лопушинський каже, що це передусім — результат значної роз'яснювальної роботи серед населення. Найпершу роль тут відіграють квартальні й будинкові комітети, а також особисті прийоми громадян депутатами райради. З метою інформування населення розпорядженням голови райради створено 25 інформаційно-просвітницьких центрів. Вони працюють безпосередньо з людьми.

Про ефективність такої діяльності свідчать такі цифри. Серед звернень, розглянутих за 11 місяців минулого року, незадоволеними залишилися лише п'ять відсотків. 85% — вирішено позитивно, у 10 відсотках випадків дано роз'яснення: порушені в них питання не в компетенції райради.

На жаль, заяв з подякою нема. У райраді пригадують лише один випадок: людина виїхала в іншу область і дякувала за допомогу в оформленні пенсії. Владі люди здебільшого не довіряють.

Алла БРУСИЛОВА.

Херсон.

Колектив працівників Апарату Верховної Ради України глибоко сумує з приводу смерті колишнього головного консультанта відділу з питань звернень громадян —
ПАТРАТІЯ Володимира Микитовича
та висловлює співчуття рідним і близьким покійного.

Земне з небесним

Сьогодні народному депутатові України Леонідові Каденюку виповнюється 53 роки. Вітаємо!

Людина літає в космос не лише «для науки», тут завжди є й певний моральний сенс, що поєднує земне з небесним. Чи так це? — запитали ми у Леоніда Костянтиновича. Він відповів:

— З космосу Земля бачиться прекрасною й безгрішною. Очевидна і її слабка захищеність з боку космосу. Тонкий шар атмосфери — єдиний щит, на який ми, людство, можемо розраховувати на випадок зіткнення з великими метеоритами чи, не дай Бог, з астероїдами.

Звичайно, бачене в космосі не могло не вплинути на мене. Цей вплив не лише в тім, що я вже не можу просто так зірвати зелений листочок з дерева чи наступити на травинку, яка росте з землі. Цей вплив позначився й на моєму світоглядові громадянина, українця. Всі проблеми суспільства, дрібні й не дрібні, після польоту я бачу під зовсім іншим ракурсом, ніж до польоту, сприймаю й переживаю їх зовсім по-іншому. Як поіншому? Глибше, із значно гострішим співпереживанням до тих, хто з якихось причин погано живе.

Після космічного польоту, для того, щоб «вписатися» в наше політичне поле, я досить довго його вивчав. Хотів знати, хто є хто. Коли запитують, чому я не з тими, а з іншими, відповідаю: саме тому, що я всіх добре знаю.

Так, гріхів на Землі, і особливо в нашій державі, надто багато. Не повинна так жити людина, якій не так вже й багато відведено часу на Землі.

Можна сварити владу, неспроможну вирішити всі проблеми. Але я вважаю, що влада працює настільки, наскільки вона вміє і наскільки ми їй дозволяємо. Потужності, з якою влада працює, замало для швидкого руху вперед. На це є об'єктивні й суб'єктивні причини. А основне — система, в якій влада працює, значно знижує той коефіцієнт корисної дії.

І коли хтось «випадає» з уряду, то це не тому, що вони некваліфіковані працівники, а тому, що вони не вписалися в нинішню систему влади. І уряд тут сварити не варто, треба міняти систему влади, а це компетенція в основному Верховної Ради.

З великими потугами у нас ідуть зміни подібного масштабу. Такі ми є. Але крім нас, ніхто наших проблем не розв'яже: ні США, ні Європа. І їхати до Європи, просити там якихось санкцій проти своєї держави — це не личить ні пересічному громадянинові України, ні, тим паче, її народному депутату.

Звичайно, є питання до запропонованої моделі політреформи. Зокрема, маю неоднозначне ставлення до двох важливих пунктів — вибори народних депутатів на пропорційній основі і вибори Президента парламентом чи всенародно. Але ж це треба вирішувати з урахуванням думки суспільства і доцільності та корисності для держави.

На мій погляд, політреформа буде неповна без значного підвищення нашої політичної, а то й елементарної людської культури, без прийняття закону про опозицію, без змін і доповнень до Регламенту Верховної Ради, без обмеження недоторканності народного депутата, чого вимагають на зустрічах виборці.

Як мажоритарник, буваю в окрузі раз на місяць, як і передбачено Верховною Радою. Проблем надто багато. Намагаюся вирішувати їх якомога більше. Звичайно, що всіх не розв'язати, особливо тих, які мають фінансове підґрунтя.

Є проблеми, породжені недоліками нашого законодавства. Передусім, впадають в око недоліки земельного кодексу. Багато клопотів з розпаюванням землі. Люди звертаються до судів, рішеннями яких вони або незадоволені, або судові рішення не виконуються.

Особливо мене хвилює те, що депутат не має можливостей істотно допомагати виборцям у боротьбі з хворобами, злиденністю, нещасливими долями.

Звичайно, роблю все для сприяння газифікації сіл, будівництву лікарень, шкіл, їх комп'ютеризації. Багато що вдалося. Однак ще більше треба зробити.

Як заступник голови комітету з питань національної безпеки і оборони, я займаюся соціальним захистом тих, хто служив чи служить в армії. На жаль, тут клопотів достатньо. Чинне законодавство не завжди має фінансову підтримку. Це одна із основних проблем.

Досі не ліквідовано різницю в пенсійному забезпеченні тих, хто звільнився в запас до і після 1992 року. Бюджетом цього року передбачено певні кошти для розв'язання цієї несправедливості. Соціальну напругу створює і величезна кількість безквартирних у збройних формуваннях. Кошти, які виділено на цей рік, чималі, але проблем до кінця, звичайно, не вирішують.

Скорочення чисельності Збройних Сил — це непопулярний і болючий захід. Надходить багато листів і звернень від військовослужбовців, які вважають що з ними обійшлися несправедливо. Звичайно, треба якомога повніше враховувати побажання тих, кого звільняють.

Як позаштатний Радник Президента з питань авіації і космонавтики, опікуюся відповідними питаннями. Про одне з найболючіших не можу не сказати. Ще в грудні 1999 року у зв'язку з великою кількістю авіакатастроф ухвалено закон про створення Державіанагляду. Основне його завдання — убезпечення від авіаційних пригод та розслідування тих, що сталися. В авіаційній державі така структура потрібна, цього вимагають і авіаційні закони Євросоюзу, до яких ми зараз адаптуємося.

Президент ставив перед урядом України конкретне завдання: створити таку структуру ще 2000 року. А 2 жовтня 2001 року Президент уже дав доручення урядові: «Терміново подати проект указу». І це «терміново» виконується й досі!

Тим часом сталися дуже тяжкі авіакатастрофи, що мали масштабний негативний резонанс у всьому світі. Це і Скнилівська трагедія з літаками Су-27, і збитий Ту-154, і катастрофа нашого літака з 42-ма провідними фахівцями авіагалузі України та Росії, і катастрофа нашого Як-42 з 62-ма іспанськими військовиками тощо.

Певен, якби Державіанагляд було створено вчасно, деяких із цих катастроф можна було б уникнути.

Основною причиною зволікання зі створенням Державіанагляду є небажання деяких авіаційних діячів бути під контролем держави. І якщо брати, приміром, Скнилівську трагедію, то основною причиною її є не помилка пілота, а поведінка тих клерків, які загнали його в певні умови, за яких він припустився цієї помилки.

Часто, спостерігаючи метушню окремих політиків, партій, груп, що захищають свої корпоративні інтереси, я переношуся в космос і думаю: яка це марнота марнот, яке це все дріб'язкове, маловартісне на тлі вічності. Як ми не вміємо цінувати той малий відтинок часу, що нам судилося прожити на Землі. Цінуюймо його. Будьмо співмірні з вічністю. Зуміймо зберегти свою самобутність, щоб світ, як казав Сковорода, не взяв нас у полон, не стоптав, не знівечив нас...

ХТО БІЛЬШЕ БЕНДЕР, ТОЙ ВИГРАЄ ТЕНДЕР

ФЕЙЛЕТОН

Як триразовий чемпіон світу з футболу Едсон Арантес ду Насіменту відомий широкому загалу болільників під іменем Пеле, так головною метою проведення будь-якого тендера є створення конкурентного середовища, забезпечення прозорості процедури, раціональне використання коштів. А коли йдеться про закупівлю медичного обладнання, та ще й за бюджетні кошти, тоді все це варто розглядати якщо не під мікроскопом, то хоча б у лупу.

Невисокий на зріст охайний чоловічок з'явився в редакції перед обідом. Навіть не привітавшись, з порога одразу видав:

— Семен Прискіпливий, маркетолог, аспірант Інституту тендерних ігор ТОВ «Міністерство охорони здоров'я економіки та євроінтеграції». Тема дисертації — «Тендерні ігри з медичним обладнанням у світлі Закону України «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти». У мене проблеми зі сном. Ні-ні! Сплю я добре, як убитий. Справа в іншому. Мене замучили сни професійного спрямування, на тему наукового дослідження. Але вся біда в тому, що, на відміну від колеги-вченого Менделєєва, якому приснилася Періодична таблиця елементів як відповідь на теоретичні пошуки Дмитра Івановича, мені сняться сни, зміст яких зовсім протилежний теоретичній частині моєї дисертації. Каламбур якийсь виходить. Біда! Що робити, люди добрі?

Обірвавши спіч аспіранта-маркетолога, ми порадили Семену звернутися до тлумачів снів, провидців. Слава Богу, їх сьогодні вистачає. Газета тут безсила допомогти.

— Хоч вислухайте, — ніяк не міг заспокоїтися Прискіпливий. — **Мене не хочуть почути ні в Міністерстві охорони здоров'я, ні в Міністерстві економіки та євроінтеграції, не кажучи вже про Львів, Полтаву, Суми, Хмельницький, Харків, Донецьк.**

— А у Вапнярці, Крижопілі, на Хуторі-Михайлівському вас також не хочуть чути?

— Там такі великі гроші не ходять. Так-от: усі відмахуються від мене і моїх снів як від набридливої мухи. Може, в якомусь профільному комітеті Верховної Ради зможуть розплутати сновидіння — нестикування теорії з практикою хитромудрих тендерних детективів.

Відверто кажучи, нас підкупила не апеляція до згаданих міністерств, а широка географія сновидінь аспіранта Прискіпливого і його пасаж щодо великих грошей. Отримавши мовчазну згоду, Семен одразу уявив, що він на трибуні в парламенті.

— Почну з теорії.

Ми одразу пошкодували, що погодилися вислухати трибуна.

— Ні-ні! Я коротко, тезами.

> *Чи то Гегеля не читали товариші з Харкова, чи якась інша філософія роїлася в їхніх мізках?*

Погодьтеся, що матеріальне становище нашої медицини жахливе. Більшість обладнання вже застаріла і відпрацювала свій ресурс. Про сільські лікарні та амбулаторії годі й казати. Візьміть хоча б застарілі примітивні рентгенапарати, за допомогою яких можна виявити хіба що татуювання на тілі. І все-таки, хоча й повільно, але переоснащення вітчизняної медицини відбувається. Придбання нового сучасного обладнання — це свято для лікарів і їхніх пацієнтів. До речі, про свята...

Семена понесло. Тож ми хутенько порадили Прискіпливому не відхилятися від основної теми — сновидінь.

— Так-от, велику роль в оновленні медтехніки відіграють тендерні закупівлі такого важливого обладнання, як комп'ютерні та магнітно-резонансні томографи. Ця техніка скоріше космічного, аніж земного походження. Виробників цієї ще рідкісної техніки не так-то вже й багато. Насамперед це компанії зі світовим іменем: «Сіменс», «Дженерал електрик», «Філіпс», «Тошиба». Їх продукція реалізується в Україні здебільшого через представництва і великі дистриб'юторські компанії. Теоретична частина моєї дисертації, яка називається «У чотирьох соснах заблудитися важко», показує, як за допомогою тендерних торгів на чесному ринку можна вибрати найкращу апаратуру за оптимальну ціну. Тендерні торги ставлять заслін торгашеству — такий висновок теоретичних викладок моєї дисертації.

— Геніально.

— Але не менталітету наперсточників, які грають у подібні ігри не тільки на вокзалах, а й у високих чиновницьких кабінетах.

— Про що це ви?

— Та це я вже про кошмарні сновидіння, які не збігаються з теорією. У сні мені привиділося вісім тендерів. **Цікаво, що шість разів переможцем виходила одна й та сама фірма, ціни на апаратуру якої викликають подив. Різниця у ціні обладнання майже однакової комплектації сягає мільйона, а то й кількох. Усе залежить від «щедрості» покупця і, мабуть, ще від чогось...** Перші кошмари почали мене мучити ще наприкінці 2002-го і на початку 2003 року, коли управління охорони здоров'я Львівської облдержадміністрації придбало на закритих тендерних торгах комп'ютерний томограф за 4,25 млн. грн. А через два місяці мені наснилося, що вже на відкритих торгах такий само діагностичний апарат тієї самої фірми придбало і міське управління охорони здоров'я. Але за... 2,7 млн. грн. Що стоїть за ціновими ножицями? Чому така велика різниця у ціні на відкритих і закритих торгах? Невже в області арифметику знають гірше, ніж у місті? А як же наука маркетологія, якій в дисертації я присвятив тридцять сторінок?

> *Тоді із Донецьком, Сумами, Полтавою могли б тягатися Вапнярка, Крижопіль, навіть Хутір-Михайлівський...*

Далі — більше. У Сумах майже аналогічна апаратура на тамтешньому тендері пішла вже за 5,9 млн. грн. Цілковитий крах маркетології як науки стався в Донецьку, де на закритих торгах тим самим дистриб'ютором місцевому онкологічному центрові магнітно-резонансний томограф було відпущено за 9,8 млн. грн.

Слава Богу, вагомий внесок у відновлення маркетології як науки внесло Київське міське управління охорони здоров'я, яке у того ж таки дистриб'ютора, що був на коні у Львові, Донецьку, Сумах, придбало комп'ютерний і магнітно-резонансний томографи за 5,8 млн. грн. Кияни за два апарати заплатили менше, ніж відстебнули за один апарат у Хмельницькому і Полтаві. Хіба ви купите на ринку куртку, вдвічі дорожчу од тієї, що лежить поруч і не поступається якістю? Навіть якщо ви не знайомі з наукою маркетологією і не присвятили цій темі тридцять сторінок дисертації. Свої кревні ви на вітер не викинете, бо вами керує один інтерес. Але який інтерес керував маркетологами з Харкова, де перемогла пропозиція, майже на 5 млн. грн. дорожча від найнижчої за ціною? Мало того, протягом місяця між першим тендером, який відмінили, і другим ціна обладнання підскочила на 700 тисяч гривень. Чи то Гегеля не читали товариші з Харкова, чи якась інша філософія роїлася в їхніх мізках? Чому ж подібною філософією не наділені їхні київські колеги?

— Напередодні Нового року, — гарячкував Семен, — я взяв калькулятор і підбив арифметичні підсумки сновидінь. **Як на мене, сума нераціонально використаних коштів проведених торік торгів сягає вище 15 млн. грн. За ці гроші харків'яни могли б придбати 1,5 комплекта апаратури того самого дистриб'ютора, а кияни цілих 5 комплектів. А якби тендерні ігри відбувались не по-українськи, то інші дистриб'ютори збили б ціну і кількість комплектів зросла б. Тоді із Донецьком, Сумами, Полтавою могли б тягатися Вапнярка, Крижопіль, навіть Хутір-Михайлівський...**

— А ви знаєте, у мене змінилася тематика сновидінь.

— І що ж вам нині сниться?

— Кримінальний кодекс. А вчора приснилося, що ці 15 мільйонів гривень заховані в якомусь меблевому гарнітурі.

Про сновидіння розповідали Леонід БРОВЧЕНКО, Василь ЗАКРЕВСЬКИЙ.
Колаж Анастасії СИРОТКІНОЇ.

ТРАДИЦІЇ

У Китаї почала хазяйнувати мавпа

«Гунсі Фацай!» — найчастіші слова, які можна почути цими днями на вулицях Пекіна і всюди в Китаї. Вони означають побажання удачі та процвітання. Так жителі Піднебесної за традицією вітають одне одного зі Святом весни — Чунчзе, або Нового року за Місячним календарем.

У цьому сезоні Свято весни прийшло дуже рано — 22 січня. Звичайно китайський Новий рік настає під час першого молодого місяця у період між 20 січня і 20 лютого за григоріанським календарем. Це для китайців найбільше свято, що єднає всіх членів родини, збирає за одним столом й тих, хто решту часу навчається чи працює далеко від рідної домівки. При тому, що офіційні вихідні тривають лише три дні (а з урахуванням всіх «доданих» днів — тиждень), цілих 40 днів до- і післясвяткового періоду стають справжнім випробуванням для транспортників: мільйони китайців вирушають хто до рідної оселі, а хто, якщо дозволяють статки, й помандрувати неосяжними просторами батьківщини (про бажання саме так провести цього року свята заявили 63 відсотки опитаного міського населення).

Новий рік за Місячним календарем не випадково відзначають на Сході як Свято весни. У давньому Китаї, який був аграрною країною, початок року асоціювався з пробудженням природи, початком вегетаційного періоду. Тому якщо хазяї і приносять до будинку якусь рослину, хоча це й не прийнято, то обирають пагони бамбука або гілочки плодових дерев, а не вічнозелену морозостійку ялинку. А традиційними новорічними прикрасами тут є парні каліграфічні написи з побажанням усіляких гараздів чи зображення духів-охоронців та божества багатства, які наклеюють на дверні рами. На двері також клеять, найчастіше в перевернутому догори ногами вигляді, китайський ієрогліф «фу», що означає «щастя». Чому догори ногами? У китайській мові, де повно омонімів і асоціацій, слова «щастя перевернулося» звучать так само, як і «щастя прийшло». А ще перед входом до будинку вішають два великі червоні ліхтарі, вікна ж прикрашають вирізаними з найтоншого паперу візерунками.

Але ось усе готово, уся родина зібралася за святковим столом. Новорічна вечеря вирізняється не лише великою кількістю та розмаїттям страв, а й численними традиціями. Наприклад, новорічна вечеря, якщо не враховувати традиційних для різних регіонів Китаю страв, не обходиться без страв із курячого м'яса, риби та «доуфу» — соєвого сиру, що останнім часом популярний також в Україні. І не тільки тому, що ці продукти полюбляють китайці, а й тому, що в китайській мові їх назви співзвучні зі словами, які означають «щастя» і «статок».

Після щедрої закуски і помірної випивки родина влаштовується перед телевізором і дивиться новорічний грандіозний гала-концерт, який щорічно транслює Китайське центральне ТБ. Обов'язковим «пунктом програми» залишається й традиція стріляння хлопавками, щоб залякати злих духів. Попри найсуворішу заборону і чималі штрафи гуркіт петард почав розривати повітря в Пекіні вже за кілька днів до початку свят. Утім, законослухняним громадянам теж є чим себе розважити: у крамницях можна придбати аудіокасету із записом тріску хлопавок і прикрасити будинок в'язкою петард.

Із настанням новорічного ранку розпочинається не менш приємна процедура вручення подарунків. Тут усе залежить від стану гаманця та фантазії. Проведене напередодні нинішніх свят опитування засвідчило, що міська родина витрачає на новорічні приготування і подарунки в середньому від 1500 до 3000 юанів ($183—366). У селі все набагато скромніше. Молоді вітають літніх зі святом і зичать їм довголіття. Дітям прийнято дарувати червоні конверти з кишеньковими грошима. Наступних п'ять днів усі ходять одне до одного в гості, вручають подарунки і їдять: на півночі — пельмені-«цзяоцзи» (на думку китайців, формою вони нагадують традиційні зливки із золота та срібла й символізують побажання багатства, до того ж ще й співзвучні зі словами «проводи старого і зустріч нового»), на півдні — «няньгао» (приготовані з клейкого рису скибочки, що символізують поліпшення з кожним роком життя).

Китайське прислів'я говорить: «Чекай, поки не настане Рік Мавпи», що означає «бозна-коли». Мавпа йде аж дев'ятою у списку 12 знаків китайського гороскопа, що, однак, анітрошки не зменшує любові до неї. Цю тварину вважають у Піднебесній уособленням розуму, моторності, жвавості, утім, не зовсім керованої. Цей примат на ім'я Сунь Юкун, Король мавп, є одним із головних героїв знаменитої повісті «Подорож за Захід», численних музичних постановок і мультиків. До слова, китайський олімпійський комітет серйозно думає про те, щоб зробити Сунь Юкуна емблемою Олімпійських ігор-2008, які відбудуться у КНР.

Мавпа — один із найулюбленіших знаків ще й тому (знов-таки асоціативність китайської мови), що «хоу» звучить так само, як і «високопосадовець». Який батько не захоче бачити своєї дитини на такій посаді, та ще й коли вона має дуже завидні якості? Сучасні китайці, незважаючи на всю «продвинутість», дуже уважно ставляться до таких «марновірств», тому пологові будинки країни вже готуються потихеньку до справжнього буму народження в новому році (який, до речі, є 4702-м за китайським традиційним календарем) маленьких «мавп». А поки що в магазинах — нарозхват іграшкові мавпи усіх можливих розмірів і кольорів, зроблені з різного матеріалу й у найнеймовірніших позах. Колекціонери не пропускають нагоди і купують спеціальну серію марок, присвячених Року Мавпи, а заможніші можуть потішити себе й спеціально випущеними золотими монетами із зображенням символу року, що настав.

На завершення наведу цікавий факт: у давніх тибетських легендах і повір'ях йдеться про походження людини від мавпи ще в 800 році до н. е. Тобто там це знали ще за тисячу років до народження Чарльза Дарвіна...

Ольга ТАНАСІЙЧУК, пекінський кореспондент Укрінформу (спеціально для «ГУ»).

Фото АП.

ФОТОФАКТ

У квартирі-музеї Павла Тичини відбулася виставка робіт вихованок Київського вищого професійного училища технології та дизайну одягу. Майбутні швачки і закрійниці представили на ній зразки модного одягу з використанням предковічних українських народних мотивів.

На знімку: першокурсниця швейного відділення Марія Єремеєва розповідає про переваги сукні з натуральної тканини.

Фото Олега ДИКАНЯ (Укрінформ).

АКТУАЛЬНО

До ювілею — з історичною назвою

Єпархіальне управління Української православної церкви звернулося до міської топонімічної комісії і міськвиконкому з проханням повернути Кіровограду історичну назву — Єлисаветград.

Це вже не перша за дванадцять років незалежності нашої держави спроба духовенства, та й не тільки, вплинути на ситуацію й позбутися заідеологізованої комуністичної назви обласного центру. Однак усі попередні намагання ні до чого не привели. Найближчим до успіху був 1998 рік, коли питання про назву міста виносили на загальноміський референдум. Але тоді більшість із тих, хто прийшов на виборчі дільниці, проголосувала за збереження назви Кіровоград.

Тепер ситуація дещо змінилася. У вересні обласний центр святкуватиме 250-літній ювілей, і є всі підстави знову повернутися до питання про його ім'я. Зокрема, на цьому не раз наголошували і міський голова Микола Чигрин, і депутати міськради. Схоже, міська влада більше не повторюватиме попередніх помилок і референдумів не проводитиме. Після прийняття рішення виконкомом долю назви міста вирішуватимуть винятково народні обранці. Так само, як і назв міських районів — Ленінського й Кіровського, котрі, можливо, буде перейменовано в Центральний та Індустріальний.

Олег БОНДАР.

Кіровоград.

Нас частіше носять на руках!

або Постфактум однієї автомобільної катастрофи

(Початок на 1-й стор.).

— Після аварії я зламалася. У прямому й переносному розумінні цього слова. Тяжкий стан, депресія, життя скінчилося... — згадує про свої переживання Наталка. — Я три роки провела в домашньому «ув'язненні». Боялася вийти на вулицю. Сама відвернулася від навколишнього світу — від знайомих, друзів. Я жила телевізором, бразильськими серіалами, герої яких у той період замінили мені друзів. Плакала й раділа разом із ними, жила їхнім життям, бо свого в мене не було.

Фото з архіву Наталії ОСАУЛЕНКО.

Але одного разу Наталія почула про конкурс «Міс Україна на візку» і написала листа його організаторам. Її запросили до реабілітаційного центру в Кончу-Заспу під Києвом. Тут дівчина провела лише десять днів, однак життя її за цей короткий термін кардинально змінилося. З'явилися думки про подальше здобуття освіти (коли Наталія «поламалася» вона була студенткою 3-го курсу Сумського державного університету)...

— Коли я приїхала на конкурс, мені стало соромно. Подивилася на хлопців і дівчат в інвалідних візках і подумала: я молода, практично здорова — і піддаюся життєвим обставинам. Тоді для мене перевернувся світ...

Тоді, у 2000 році, Наталка вийшла до фіналу конкурсу. І саме після цієї перемоги вона остаточно знову повірила в себе. Відновилася в університеті. Нині дівчина вже одержала диплом фахівця з економіки. Осауленко працює в реабілітаційному центрі інвалідів-спинальників адміністратором, у комерційній структурі — менеджером, у себе в місті Ромни — в центрі ранньої соціальної реабілітації для дітей-інвалідів. Крім того, Наталія створила й очолила організацію молодих інвалідів «Сумщина». Ця структура шукає дітей-інвалідів у сільській місцевості і допомагає їм повірити в себе. Однак найбільше, за словами Наталії, їй подобається працювати з дітьми.

Разом із Володимиром Подрезаном, котрий був ініціатором проведення в нашій країні конкурсів для інвалідів «Лицар на візку» та «Міс на візку», і його командою Наталія їздить у тури по нашій країні та за кордон із Всеукраїнською акцією молодих інвалідів «Ми такі само, як ви».

...Після аварії Наталці здавалося, що її вже ніхто ніколи не зможе покохати. Хто ж зверне увагу на дівчину в інвалідному візку?!

Торік вона вийшла заміж. Її обранець родом з Донецької області, нині живе і працює в рідному місті дружини Ромнах, що на Сумщині. Ігор не заперечує проти відряджень дружини до Києва (того вимагає посада адміністратора в реабілітаційному центрі). А на масштабні заходи, позв'язані з активною діяльністю Наталки, їздить разом із нею — допомагає як волонтер.

— Познайомилися ми в санаторії, — згадує Наталія свою першу зустріч з коханим. — Кажуть, що курортні романи — тимчасове, відпускне явище. Нам, однак, пощастило. Санаторне захоплення переросло у велике кохання. А коли ми після санаторію розсталися, роз'їхалися по домівках, то надсилали одне одному по тридцять повідомлень щодня. Отака любов у «есемесках»! Через два тижні бурхливого «мобільного» роману Ігор не витримав і приїхав до мене.

Журналісти часто мене запитують: чим відрізняється здорова дружина від дружини в інвалідному візку? Нас частіше на руках носять! Мене чоловік на другий поверх, коли ліфт не працює, без проблем піднімає. Хоча я думаю, що і на дев'ятий би відніс, якби треба було...

Сьогодні Наталія Осауленко щаслива. Молода жінка впевнена, що ще одна таємна її мрія обов'язково збудеться і вона стане мамою.

Ольга ВАУЛІНА.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

На знімках: після конкурсу в Наталії почалося нове життя: подорожі, зустрічі, тури; Наталія з чоловіком.

Дирижабль цеглині не товариш?

«Фагот» — одне з тих українських підприємств, що на собі відчуває підйом економіки в країні. Протягом останніх чотирьох років завод постійно подвоював обсяги виробництва цегли, проте в 2003-му його колектив так і не зміг виконати всі замовлення своїх споживачів, хоча вийшов на граничну потужність. Але підприємство не припиняє нарощувати виробничі темпи. Як каже директор «Фагота» Юрій Момотов, «прокинулися» Білорусь, Якутія, зацікавилася краснолучською цеглою Монголія, активно почала будуватися Україна, тому будматеріали сьогодні мають попит, а така цегла, яку виробляють у Червоному Лучі на Луганщині, — тим паче. У «Фагота» своя технологія, аналогів якої в Україні немає. Його цегла надійна, гарна й екологічна.

— Свого часу ми одержали замовлення з Новосибірська, і я поставився до цього з великою відповідальністю, — розповідає Юрій Момотов. — З нашої цегли планувалося будівництво школи, тому я звернувся до НДІ з проханням випробувати цеглу на морозостійкість. Таких результатів, зізнаюся, ніхто не очікував, навіть я. Було проведено 100 циклів за температури -70 градусів, хоча за ДСТом досить було всього 50 циклів за -40. Цегла витримала таке навантаження! За всіма показниками вона майже вдвічі перевершила нормативи. Отже, хоч у Африці, хоч на Алясці наша цегла витримає умови і виконає свою головну функцію.

Юрій Момотов, треба зазначити, людина творча. Це підтверджує і той факт, що в експериментальному цеху підприємства створено лабораторію, де втілюють у життя найбезглуздіші, на перший погляд, нереальні технічні ідеї. Наприклад, незвичайні літальні апарати, плавальні, наводні засоби незвичної конструкції. У лабораторії зібрано найкращих фрезерувальників, токарів, інших фахівців. Поки що вони працюють над виготовленням макетів майбутніх машин і пристосувань. Одна із закінчених робіт — дирижабль, що може слугувати для підняття ваги с найменшими фізичними і фінансовими затратами.

Нещодавно Юрію Момотову надано звання академіка будівельної промисловості. Під час підготовки документів з'ясувалося, що автор багатьох десятків винаходів, що заслуговують на серйозну увагу з боку вчених, не має вищої освіти. Проте він став автором створення не тільки нової технології виробництва цегли, а й унікального устаткування. Іншого такого в Україні немає. Ідей у Момотова багато, але щоб утілити їх у життя, потрібні фахівці з високою кваліфікацією, з живим гнучким розумом, як у самого Юрія Момотова. Цегла — це для бізнесу, а для душі цьому винахідникові потрібні ідеї і соратники, що допоможуть зробити задумане реальністю.

Алла АНТИПОВА.

Луганська область.

На знімках: цех основного виробництва № 1 з випуску гладкої цегли; директор Юрій Момотов; цех з виробництва фінської цегли; санітарна частина; «місто майбутнього» в експериментальній лабораторії представляє художник-оформлювач Ігор Самохвалов; поні Понка.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

СУСПІЛЬСТВО

ПЛАТНЕ ЗДОРОВ'Я У СФЕРІ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ

Допомога у кредит. За... п'ять гривень?

СТРАХУВАННЯ

Тому, хто хоч раз звертався по медичну допомогу, це здасться просто смішним. Утім, це цілком реально. Якщо вдатися до послуг лікарняних кас. Відомо, що нове — це добре забуте старе. В Полтавському обласному державному архіві є документи, що підтверджують діяльність загальноміської лікарняної каси до 20-х років минулого століття.

Ініціатором реанімації забутого досвіду в регіоні виступив головний лікар Полтавської міської лікарні №4, голова постійної комісії обласної ради з питань охорони здоров'я Леонід Куроєдов. Модель вибрали житомирську, бо саме там перші в нашій державі взялися відроджувати цей вид медичного страхування.

— Тоді ж у себе в лікарні ми провели анонімне опитування, і з'ясувалося, що 68 відсотків респондентів підтримують задум створити таке благодійне об'єднання. Решта не погодилася стати членами лікарняної каси: або через низьку зарплату, або тому, що зневірилися у справедливому страхуванні, — розповідає Леонід Куроєдов. — Зважаючи на це, адміністрація лікарні вирішила за кожного свого працівника вносити по 40 відсотків від суми членського внеску. І ось у вересні минулого року лікарняна каса Полтавщини нарешті розпочала свою діяльність. Хоча до роботи в повноцінному режимі їй ще далеко...

Оскільки виходу з кризового стану в медичної галузі фактично немає, відмовлятися від солідарної системи допомоги зарано. Щоб каса запрацювала на повну потужність, до неї спочатку залучать людей працездатного віку. Потім пенсіонерів. Але в Полтаві перші до каси вступили медики. Це рішення добровільне.

Проте не всі ще розуміють доцільність лікарняних кас, зокрема молодь. Молоді люди вважають, що перейматися лікуванням поки що рано, а отже, навіщо платити щомісяця по п'ять гривень? Важко переборюти недовіру, і це вочевидь триватиме досить довго, аж доки не буде досягнуто бодай якихось позитивних результатів.

Лікарняна каса Полтавщини має істотну відмінність від деяких інших обласних кас, де засновником є не конкретна людина, а громадська організація — Червоний Хрест чи «Асоціація медсестер». І якщо, не дай Боже, там щось трапиться з коштами, відшукати винного буде просто неможливо...

Коли три роки тому в Полтавському районі сподівалися, що організація швидко почне працювати й надаватиме будь-яку медичну допомогу, окрім хіба що пластичних операцій, багато хто повірив, що саме так і буде. Але бажаючих вступити до каси виявилось лише... двоє. А нині надійшло вже понад 400 заяв.

Є й інший погляд на проблему. Лікарі, побачивши список витрат, які не відшкодовує лікарняна каса, розводять руками й запитують: «А від чого тоді можна лікуватися безплатно?» Бо у списку не лише грип, який узимку вражає щонайменше 70 відсотків населення, а й професійні захворювання! На те правління лікарняної каси доводить, що коли зростемо кількісно (хоча б до ста тисяч), то й спектр хвороб, за лікування яких платитиме організація, обов'язково розшириться. Бажано також налагодити співпрацю із колегами з інших областей, бо поки що повноваження каси поширені винятково на «рідний» регіон. Можливо, це й через те, що в державі просто немає чіткої й дієвої концепції розвитку медицини в цьому напрямі? Утім, це не єдиний її недуг...

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

ТЕРМОМЕТР

Діагностика озброїлася

Щороку збільшується ризик захворюваності і смертності від раку в Миколаївській області.

Ще недавно за точним діагнозом миколаївцям доводилося їхати в Херсон, Одесу і Київ. Місцевий онкологічний диспансер потрібного обладнання не мав. Голова облдержадміністрації Олексій Гаркуша передав диспансеру мамограф — апарат для діагностики і обстеження молочної залози. Крім того, лікарня одержала й інше обладнання: колоноскоп, ректоскоп, гастроскоп, пульсоксиметр, наркозно-дихальний апарат.

Головний лікар онкодиспансеру Петро Безносенко відзначив, що реалізація обласної програми «Онкологія» дала змогу одержати таку медичну техніку, якої не було в лікарні з дня заснування.

Олена ІВАШКО.

Миколаїв.

* * *

Реконструйоване приміщення відділення центральної дитячої лікарні — такий подарунок отримали діти Рогатинського району у новому році. Будівельники готували його 230 днів. Кошти на споруду виділили обласна і місцева влада та спонсори. Ще медики одержали автомобіль швидкої допомоги і п'ять тисяч гривень на медичне обладнання.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківська область.

* * *

У Заводському районі Запоріжжя відкрилася амбулаторія сімейного лікаря. Її місцевий медуніверситет вибрав як базу для підготовки майбутніх сімейних лікарів. Фахівці кафедри післядипломної підготовки з терапії і сімейної медицини проводитимуть тут консультації, надаватимуть профілактичну допомогу.

Олександр АБЛІЦОВ.

Запоріжжя.

БУВ ВИПАДОК

Фатальне знеболення

Того злощасного дня 14-річний Василь вирішив полікувати у міській дитячій стоматологічній поліклініці зуби. На жаль, його похід до ескулапів закінчився трагічно. За версією працівників Чернівецького бюро судово-медичної експертизи, причиною смерті став анафілактичний шок на інгаляційне введення фторотану. Підлітку зробили знеболення у той час, коли у нього була злоякісна пухлина порожнини черепа. Після ретельної судово-медичної експертизи буде визначено точний діагноз і вирішено — порушувати кримінальну справу чи ні.

Сергій СУЛИМА.

Чернівецька область.

ФОТОФАКТ

Фото Сергія СВЕТЛИЦЬКОГО (УНІАН).

Севастополь — один з лідерів серед українських міст у сумній статистиці зі зростання захворюваності на туберкульоз. Цю хворобу називають соціальною. Її розповсюдження спричинене низьким рівнем життя, зокрема, неповноцінним харчуванням, що призводить до зниження імунітету. До того ж туберкульоз мігрує в соціум із місць ув'язнення.

В Україні щодня реєструють 82 нових хворих на туберкульоз, 30 смертей від цієї недуги.

На знімку: у процедурному кабінеті протитуберкульозного диспансеру в Севастополі.

Ліки від СНІДу вироблятимуть у Харкові

ФАРМАЦЕВТИКА

Харків може стати центром, де розроблятимуть медичні препарати, здатні протистояти СНІДу. Про це заявили фахівці підприємства «Біолек». Всесвітня організація охорони здоров'я має намір виділити Україні засоби на розробку препаратів для ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД. Харківські фармацевти впевнені, що зможуть внести значний внесок у пошук ліків від цієї чуми. Фармацевтичне підприємство «Біолек» відоме в усьому світі вакцинами і сироватками, а також антираковими препаратами. Однак сьогодні боротьба з онкозахворюваннями, туберкульозом і СНІДом — справа ентузіазму. В Україні цю сферу, на відміну від інших країн, держава майже не підтримує. Хоча сторічні традиції підприємства і передові технології можуть стати непоганою базою для виконання державних соціальних програм з охорони здоров'я громадян України. Продукція «Біолека» — унікальна, підприємство не дублює відомі препарати. Практично всі ліки, вироблені «Біолеком», не мають аналогів у світі. Серед нових препаратів — ідорубіцин, який використовуватимуть для лікування лейкозу.

Микола КОСИЙ.

Харків.

Скупий платить двічі, а пацієнт — усе життя

ЛІКАРСЬКІ ТАЄМНИЦІ

Найдорожче, що в нас є, — це здоров'я. І коли йдеться про нього, ми, як мовиться, за ціною не постоїмо. Інстинкт самозбереження в людини розвинуто досить сильно, і цим часто користуються люди, котрі працюють у системі охорони здоров'я. Вони беруть, а ми платимо за їхні послуги, навіть тоді, коли це необов'язково.

Лікар швидкої допомоги вимагає плату «за проїзд» з чоловіка, котрий супроводжує дружину до пологового будинку. Напередодні цього щасливого моменту майбутній матері в жіночій консультації видають величезний список набору медикаментів, які вона має взяти з собою в лікарню. Пізніше з'ясовується, що цей «добровільний» пайок вартістю майже сто гривень не для індивідуального користування, а пожертвування медзакладу.

На прийомі дільничний лікар настійно рекомендує (нині рідко хто виписує рецепти) не ті ліки, що реально допоможуть, а ті, за реалізацію яких він як дилер одержить свій відсоток. Ми купуємо, а потім з'ясовується, що є аналогічні медпрепарати вітчизняного виробництва за доступною ціною... З такими платними послугами ми, пацієнти, стикаємося майже на кожному кроці. А що ж лікарі? По-людськи їх, звичайно, можна зрозуміти. Оклади в них маленькі, а їхня робота коштує більше. Ось і встановлюють люди в білих халатах соціальну справедливість як можуть.

Лікар-інфекціоніст однієї з районних лікарень столиці розкрив мені деякі професійні таємниці, що допомагають йому дотримуватися своїх меркантильних інтересів на державному робочому місці.

Приміром, привозять у відділення хворого зі шлунковим отруєнням. У бідолахи блювота, розлад шлунка, температура. Родичі, природно, переживають і всіляко намагаються полегшити долю близької людини. Про те, як це зробити, запитують у чергового лікаря. Той, у свою чергу, підтримує думку співчуваючих, що, мовляв, ситуація справді критична. Зводить очі до стелі, мне руки і пової добирає слова: розумієте, точно не можу сказати, тут очевидна криза і т. д. При цьому, зазначу, ескулап нітрохи не бреше. Ось тільки замовчує про те, що страждання хворого — природний перебіг хвороби за даного діагнозу. І завтра криза минеться, а за кілька днів пацієнта випишуть додому. Але родичі з надією дивляться на лікаря і, щоб прискорити видужання нещасного, дають лікареві «аванс» у конверті. Наступного дня хворий справді починає одужувати (сам по собі), а лікар-благодійник одержує чергову порцію «подяки». І всі задоволені.

Як часто ми не вміємо хворіти, але вміємо платити за свої хвороби!

Ольга ВІТЕР.

Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

Спи і не хворій

ДОПОМОЖИ СОБІ САМ

Хронічне недосипання провокує передчасну старість. Дефіцит нічного сну призводить до деяких біологічних та функціональних розладів організму. Зокрема, порушується обмін речовин, спостерігаються гормональні й ендокринні зміни. Ігнорування здоровим сном збільшує можливість захворювання на діабет, гіпертонію, загрожує проблемами з пам'яттю і статурою.

Фізіологічні норми сну: для дітей — 9—10 годин на добу, для дорослих — 7—8.

ДАЛІ БУДЕ

Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

Від ведучої

Сьогодні в молодіжному сленгові є слово «ярко», в яке вкладають різні позитивні емоції — гарно, приємно, цікаво, незвично. (Мода на такі слова час від часу змінюється — класний, жирний тощо). Однак суть не в мовному нюансі, а в тому, що отого приємного і цікавого в нас — усе-таки чимало. Нінішню «Далі буде» ми присвятимо примітним подіям, явищам, людям та історіям.

Ірина БУЛАНЕНКО.

АКЦІЯ

Фото агентства «Прес-КІТ».

На сержанта Завадського — рівняйсь!

Благодійний концерт знаменитого акордеоніста Ігоря Завадського, який відбувся з нагоди його дня народження в столичному будинку офіцерів, зібрав стільки меломанів, що ніде було яблуку впасти. Сподівання прихильників свого таланту Маестро навіть більш ніж виправдав. У яскравому музичному дійстві слухачі й цього разу (вже сьомий рік поспіль Ігор організовує такі благодійні концерти) насолоджувалися класичними й естрадними творами відомих композиторів.

Ігор багато імпровізував — як ведучий і неповторний виконавець, він сам розробив і сценарій концерту. Але виступав таки не сам, а в супроводі Камерного оркестру Полтавської обласної філармонії, що додавало акції привабливої видовищності.

Під час концертів, коли лунає музика Антоніо Вівальді з циклу «Пори року» (для скрипки з оркестром!), фрагменти творів Йогана Себастьяна Баха «Ре мінор», «Токата ре мінор», фантазії на вальси Фредеріка Шопена у виконанні Ігоря Завадського, спадає на думку: це — людина-оркестр! Публіка щиро дякувала йому за концерт, а ще є кому дякувати за сприяння — зокрема, Міністерству оборони та Залізничним військам України, де служив колись сержант Ігор Завадський — нинішній заслужений артист.

Володимир ПІДВИСОЦЬКИЙ.

ЧИТАНКА

Запах татарського зілля

Якщо про якусь аксіому не нагадувати, вона здається неймовірною. Ось одна з таких аксіом: в Україні є не одна, а дві чудові літератури! Перша, власне, українська, а друга — кримськотатарська.

Вони приблизно ровесниці, хоча, можливо, друга навіть почувається трохи старшою. Але в наших хрестоматіях її ще нема, ми з нею лиш починаємо заново знайомитися. Протягом останнього року вона зробила досить успішний прорив до всеукраїнського читача. Минулого літа завдяки Миколі Мірошниченку та Юнусу Кандиму вийшла збірка «Окрушина сонця» — кримськотатарська поезія останніх восьми сторіч. А тепер ось Володимир Даниленко видав книгу перекладів кримськотатарської прози «Самотній пілігрим». Читання її дає подвійну насолоду: і від самої прози, і від несподіваного відкриття. Оця друга насолода, може, навіть сильніша — ніби ти раптом зустрів рідного брата, про якого довго нічого не знав, бо так склалася ваша сімейна історія.

Цікаво, що наші дві літератури — дививижно різні й дивовижно схожі. Схожі тим, що в них обох батьківщина здається втраченим раєм (і це почалося водночас: у нас — після зруйнування Січі, й у них — одразу після того, та й досі це триває, і в нас, і в них). А чим відмінні наші літератури — двома словами не скажеш, хоч і відчуваєш очевидну зачарованість. Є готова формула «Восток — дєло тонкоє!», але вона не годиться, бо сказана гостем, а ми тут — вдома. Це відчуття нами ще не освоєне, але звикнемо — видавці обіцяють, що на цьому знайомство не закінчиться.

У книзі, зокрема, твори Шаміля Алядіна, Рустема Муедина, Еміля Аміта, Таїра Халілова, Шевкета Рамазанова, Лейлі Алядінової. Але для спільної хрестоматії варто обрати Ервіна Умерова, його геніальне оповідання «Самотній» — про депортацію, побачену очима старого пса.

Книгу видано за сприяння ДАТ «Чорноморнафтогаз», блоку «Наша Україна» й Центру інформації та документації кримських татар. Спасибі — й нехай Аллах благословить добре почату справу.

Віталій ЖЕЖЕРА.

ФОТОПОГЛЯД

Товстий і гарний

Який хлопець! Подивіться на знімок — хто в цьому засумнівається? Міцний від природи і гладкий, із дрібними шматочками снігу-льоду на шерсті, він сидів на березі річки в столичному Гідропарку і, як справжній мужчина, філософськи спостерігав за качками. Він не полював, не хвилювався, а споглядав. Спроба моєї колеги Анастасії Сироткіної **(автора фото)** підійти до нього не вселила жодного хаосу в його світосприйняття. Цей красень був зовсім на проти поспілкуватися і впевнено підійшов так близько, що ледве не тицьнувся мордочкою в фотооб'єктив.

Ольга СРІБНА.

ЦЬОГО

■ 1783 р. У Росії дозволено приватні («вільні») друкарні. ■ 1920 р. У Вінниці створено театр ім. Франка (нині — Київський). ■ 1920 р. Помер Панас Мирний. ■ 1929 р. У Відні розпочався Конгрес українських націоналістів, на якому ухвалено створити ОУН. ■ 1930 р. Ліквідація Української автокефальної православної церкви. ■ 1986 р. Трагедія з американським космічним кораблем «Челенджер». Загинуло 7 астронавтів. ■ 1992 р. Синьо-жовтий прапор затверджено Державним прапором України. ■ 1996 р. Помер російський поет Йосип Бродський. Нобелівський лауреат.

ЛЕТИ З ПРИВІТОМ

А що у вас, хлоп'ята, в «антикорупційній скриньці»?..

Чернівецький міський центр захисту прав приватних підприємців малого бізнесу проводить акцію із залучення буковинців до боротьби з корупцією. Так, у місцях масового скупчення людей, адміністративних спорудах, громадських приймальнях політичних партій з'явилися поштові скриньки. Кожен громадянин може кинути сюди повідомлення про факт хабарництва або просто вказати прізвище нечесного чиновника. За словами директора центру Ігоря Кухарчука, результати оприлюднюватимуться у засобах масової інформації.

А на черзі ще один проект — швидка антикорупційна допомога. Про факт злочину громадяни зможуть проінформувати за телефонами «гарячої лінії». Мобільна група, в складі якої буде телеоператор, виїжджатиме за викликом.

Проте ця ідея має кілька слабких місць. По-перше, пан Кухарчук заявив, що розглядатимуть і анонімні заяви, а це суперечить чинному законодавству України. З другого боку — враховуючи зміни в адміністративному кодексі України, мобільна група з оператором зможе знімати гарячі сюжети хіба що на домашнє відео. Схоже, без державної підтримки, потуги місцевих дон кіхотів у боротьбі з корупцією мають вигляд млявих спроб відпрацювання закордонних грантів. І викликають щирі посмішки у правоохоронців.

До речі

Двох працівників управління департаменту містобудування та архітектури Чернівецької міської ради звинувачують в отриманні хабара у сумі 1200 доларів США. Одного з них затримано, інший поки що на свободі. Як зазначив прес-секретар прокурора області Олександр Лебідь, невдовзі обом їм буде пред'явлено звинувачення в хабарництві.

Сергій СУЛИМА.

Чернівецька область.

Мал. Михайла САЧКА.

ДМИТРОВІ ІСТОРІЇ

Форс-мажор, або Як Степан форсував річку

Почалося все з того, що Степан з молодим прапорщиком, якого всі знали під прізвиськом Кущ, пішли на випускний вечір Степанового молодшого брата. Сам Степан з цієї нагоди надягнув новенький білий костюм і мав у ньому такий імпозантний вигляд, що куди там твоєму Алену Делону. Випускний вечір удався на славу. І коли вони вже пізно вночі поверталися назад, їм, скажімо так, було дуже весело.

...Вранці Степан дуже здивувався, побачивши на собі дивне вбрання. Білі новенькі штани кудись зникли, а замість них на Стьопі були чудернацького вигляду шорти з рваними краями, до того ж неоднакової довжини. Степан мучився розгадкою того, що сталося, до обіду, поки до нього не прийшов Кущ. Спільно, ціною неймовірних зусиль, їм усе-таки вдалося відновити хроніку подій. Річ у тім, що, повертаючися додому, хлопці зіткнулися з певними труднощами. Проблема полягала в тому, що на шляху двох гарячих чоловіків протікала річечка, а щоб дістатися до моста через неї, треба було зробити гак — якихось триста метрів. Само собою зрозуміло, що ніхто до моста не пішов.

Відважний Степан звернувся до Куща з такою пропозицією: мовляв, у мене новенький білий костюм, і я в ньому не полізу в брудну річку. Дай, друже, свої чорні штани. Кущ не став манірититися і покірно стягнув штани. Степан одягнув їх і хоробро ступив у воду, добре, що в річечці було води по коліна. Поки Степан форсував водяну перешкоду, Кущ, недовго думаючи, натягнув Степанові штани і теж поліз у річку. На іншому березі Степан не без сарказму оцінив той вигляд, у якому після водної процедури перебували його штани. Однак метикуватий Кущ запропонував варіант: а чому б не зробити з поганих штанів гарні шорти? Сказано — зроблено. Трохи помучившись, хлопці відірвали штанини і вже в такому пляжному вигляді Степан прийшов додому.

Ваш ФІГУРНИЙ.

Життя під капелюхом

ПОГЛЯД

Минулої зими помітив я, що на багатьох степових річках, озерах і ставках Дніпропетровщини заготовляють очерет. «Чи не вертається мода крити помешкання очеретом?» — подумалося мені тоді. Пригадалось, як колись давно в одному сільському районі секретар райкому «ліквідовував» останню хату під солом'яною стріхою. Стояла вона, мов більмо на оці, обабіч недавно відкритої міжобласної автомагістралі й перед усіма проїжджими начебто ганьбила район.

А минулого літа то тут, то там у Дніпропетровську наузбіччі з'явилися плетені з вербової лози тини-огорожі для таких само «в'язаних» міні-кафе чи харчевень. А оце недавно, як Пилип з конопель, вискочив і пристойний котедж, котрий замість даху теж начепив солом'яного бриля. Ще дужче здивувався, коли дізнався, що у місті є невеличке підприємство-товариство, котре спеціалізується на будівництві осель із традиційних природно-місцевих матеріалів і — тільки послухайте! — «сучасних снопових дахів». Називається це підприємство «Світлиця». Невже і справді, подумав я, знаходяться нині замовники «ставити хату з лободи»?

— На відсутність заявок не скаржимося, — похвалився заступник директора «Світлиці» Іван Мусієнко. — Навіть трапляються охочі ліпити «особняки» з глини чи вальок. Готуй з соломою заміс — і вперед. Це коли або спершу плететься «каркас» із лози, а потім обмазується раз, вдруге і втретє, чи стіни одразу «муруються» із саману.

Від Івана Миколайовича дізнався й про історію відновлення правічних традицій і технологій. Років чотири тому в Дніпропетровську за ексклюзивним замовленням одного тутешнього забаганника працювали угорські майстри тростяних снопових стріх. Удома рівних їм, очевидно, не знайшлося. А гості, щоб ділитися своїми «секретами», так не дуже. Це ще більше, ніж комерційна, таємниця, і квит. Лише натякали, що тут ціла наука — заготовляти і зберігати очерет, сплітати його в «коси», а сплетеним стелити дах...

— Але від мене, як від реп'яха, не відкараскалися угорці, — повідомив Іван Мусієнко, — мусили дещо розповісти.

Іван Миколайович збагнув: удома, в усій Наддніпрянщині, умінню «лампічити» тростяно-комишеві або солом'яні стріхи чимало століть. Укриті такими дахами хати стояли в селах по сто і більше років. Взимку завжди теплі, а влітку приємно прохолодні. Бо вони були мов живі — «дихали», вбираючи свіжість. Майнув Мусієнко по області випитувати у старожилів, чи хтось із них ще пам'ятав, як укладати очеретяні дахи. І багато чого напитав.

Не випадково, зрештою, пів-Європи нині, ті самі угорці, болгари чи поляки, залюбки вертаються до екологічно чистого і здорового житлового будівництва. Із суто природних матеріалів — на кшталт очерету, лози та глини — будують котеджі, і не лише заміські, навіть у Франції та Німеччині. Це до того ж щонайменше втричі дешевше, ніж із цегли, бетону та єврочерепиці. А в нас споконвічні традиції тільки поновлюються і то переважно в декоративно-парковому та національно-екзотичному будівництві. Наче дивакуватому. Та вже не лише відпочивати, а й постійно жити під очеретяними або солом'яними стріхами знаходяться охочі. І це радує Івана Мусієнка не тільки з тих міркувань, що його «Світлиця» не залишається без роботи. І тому також, що солом'яна стріха — мов пуповина з цілющим небом та довкіллям. А може, що й з усім вічним космосом.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Голос України

Редактор номера Світлана ПИСАРЕНКО.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Ціна договірна

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.

Загальний тираж 159037.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»

Зам. 0311015. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Передплата на газету «Голос України» (on-line) за адресою: www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»